

'Samen bouwen aan Lingewaard' 2018 - 2022

Verantwoordingsdocument

18 januari 2022 |

Naam opsteller

Team

Datum en versie

Staf

18 januari 2022

Datum vaststelling

Vastgesteld door

Eventueel publicatiedatum

Zaaknummer

18-1-2022

College van B&W

18-1-2022

365691

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Inleiding	3
Ontwikkelingen	3
Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2 Hoe hebben we gewerkt?	5
Hoofdstuk 3 Wat hebben we gedaan?	7
Lingewaard is goed en veilig bereikbaar	7
In Lingewaard is het goed wonen	9
Aantrekkelijk ondernemersklimaat	12
Lingewaard is in 2050 energieneutraal	14
We kijken naar elkaar om in Lingewaard/Sociale samenhang	17
Hoofdstuk 4 Financiële paragraaf	24
Bijlage 1 – Overzicht actiepunten College Uitvoeringsprogramma (peildatum 18 januari 2022)	25
Bijlage 2 – Overzicht overige actiepunten coalitieprogramma (peildatum 18 januari 2022)	41
Bijlage 3. Stand van zaken beleidsplannen Collegeuitvoeringsprogramma	48

Voorwoord

Vier jaar lang bouwden we met plezier aan een mooi en leefbaar Lingewaard. Dit deden we niet alleen. We bouwden samen met inwoners, uw raad, de gemeentelijke organisatie en onze partners (bedrijven, verenigingen, instellingen). Dit leverde veel op en we zijn blij met de resultaten die we hier mogen presenteren. We maakten hierover afspraken aan de voorkant met elkaar. In ons collegeuitvoeringsprogramma (CUP) gaven we aan welke zaken we vanaf 2018 wilden oppakken. Maar dat was niet alles. We deden meer. Er zijn ook onderwerpen extra, (door voortschrijdend inzicht) op andere wijze, of eerder dan gepland uitgevoerd. Soms omdat de ontwikkelingen hierom vroegen, denk bijvoorbeeld aan de Taskforce Sociaal Domein of meer recent de mobiliteitsvisie. Maar ook uw raad nam hierin initiatief en leverde hieraan een bijdrage. Zo ontwikkelden we beleid voor woningbouw bij particuliere initiatieven en voor pre-mantelzorgwoningen. Dit alles uiteindelijk met als doel het voor ons mooie Lingewaard beter te maken.

We hadden en hebben hoge ambities. Natuurlijk verliep niet alles zoals we aan de voorkant hadden voorzien. Denk bijvoorbeeld aan de COVID-19 pandemie en de stikstof- en PFAS crisis, dat tot vertraging in projecten leidde. We zijn trots op alles dat we samen met uw raad en de inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties bereikten.

Na vier jaar samen bouwen is het ook goed om verantwoording af te leggen. Wat is er van onze plannen terecht gekomen? Hebben we alles kunnen uitvoeren? En waarom zijn sommige dingen niet (helemaal) gelukt? Deze verantwoording sluit aan bij uw motie uit de raad van 24 mei 2018. Hierin verzoekt u het college om verantwoording af te leggen over haar werkzaamheden tijdens deze periode.

In dit stuk vertellen we wat we hebben gedaan de afgelopen vier jaar. Wij wensen u veel leesplezier.

Het college van B&W van de gemeente Lingewaard

Hoofdstuk 1 Inleiding

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 zetten wij de coalitie voort. Onze plannen verwoordden we aan het begin van deze periode in het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Lingewaard'. Daarna vertaalden we de plannen in een college uitvoeringsprogramma. Een dynamisch programma, dat de afgelopen vier jaar is geactualiseerd, geconcretiseerd en bijgesteld. In de jaarlijkse Kadernota / kaderbrief informeerden wij u steeds over de voortgang.

Ontwikkelingen

In vier jaar tijd gebeurt er veel. In de wereld, in Nederland, in onze regio en in Lingewaard. Ons werkveld als gemeente is altijd dynamisch. Ontwikkelingen dichtbij en ver weg zorgen er continue voor dat we onze verwachtingen moeten bijstellen of kansen kunnen benutten. De afgelopen vier jaar gebeurde er in en rondom Lingewaard heel veel. Graag schetsen wij u een aantal belangrijke ontwikkelingen:

COVID-19

COVID-19 drukt sinds het voorjaar van 2020 een grote stempel op onze maatschappij. Inwoners, bedrijven, verenigingen en maatschappelijke organisaties hebben allemaal moeten leren omgaan met de gevolgen van de pandemie. En zich steeds moeten aanpassen aan nieuwe regels. Ook wij als organisatie moesten ons aanpassen. Niet alleen door opnieuw vooral vanuit huis te werken en meer en meer digitaal contact te blijven houden met onze inwoners. Ook pakten we extra taken op zoals het ondersteunen van verenigingen en ondernemers en het regelen van noodopvang voor kinderen. We zetten ons extra in om inwoners en bedrijven te informeren en te adviseren over nieuwe regelgeving. We handhaafden de extra regels. Deze extra inzet ging voor een deel ten koste van de uitvoering van onze reguliere werkzaamheden.

In 2020 stelden we het COVID-19 plan "Lingewaard herstelt stap voor stap" op. We legden bij COVID-19 de nadruk op wat nog wel mogelijk was in plaats van wat niet meer kon. Zo legden we standplaatsenbeleid en terrassenbeleid vast, waarin we tot eind 2021 meer mogelijkheden boden aan horeca ondernemers en winkeliers voor het tijdelijk uitbreiden van terrassen en standplaatsen bij winkels.

Stikstof, PFAS en woningbouwcrisis

In mei 2019 zette de Raad van State een streep door het Programma Aanpak stikstof. Daarna volgde het besluit over de hoeveelheid toegestane hoeveelheid PFAS in de grond. Beide besluiten waren onvoorzien en hadden grote impact voor de bouw en de agrarische sector. Vergunningprocedures kwamen vrijwel tot stilstand. Inmiddels zijn er voor stikstof herstelplannen in gang gezet en is er voor PFAS een tijdelijke handelingskader opgesteld. Vergunningen kunnen weer worden afgeleverd. Wel heeft dit de afgelopen tijd veel gevolgen gehad voor (woning)bouwprojecten in onze gemeente. Er ontstond vertraging. Tegelijkertijd is er in heel Nederland juist een groeiend tekort aan betaalbare woningen.

Inwoners staan steeds meer centraal

Inwoners willen steeds meedenken over plannen die hen raken. Inwoners krijgen steeds meer ruimte om eigen initiatieven zelf uit te voeren. In ons coalitieakkoord hebben we de inwoner centraal gesteld. Wij vinden het cruciaal dat onze inwoners hun inbreng hebben in en actief meedoen aan de ontwikkeling van Lingewaard. De nota 'Ruimte voor Inwonersinitiatieven' legt de basis om ruimte te geven aan initiatieven. Dorps- en wijkontwikkelingsplannen zijn mooie voorbeelden van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en de ondersteunende rol van de overheid.

Stijgende kosten sociaal domein

De uitgaven in het sociaal domein stonden, net als overal in Nederland, onder druk. Onze uitdaging was om de kwaliteit hoog te houden binnen de bestaande financiële kaders. De Taskforce Sociaal Domein vormt de basis van waaruit we blijven werken aan betaalbare en bereikbare zorg voor inwoners die dat nodig hebben.

Versterking regionale samenwerking

Al deze ontwikkelingen leidden tot opgaven die niet stoppen bij de gemeentegrenzen. Het belang om zowel op het fysieke als op het sociale domein met onze buurgemeenten samen te werken, neemt toe. In januari 2021 werd de Groene Metropoolregio opgericht. Deze Gemeenschappelijke Regeling geeft een nieuwe impuls aan de regionale samenwerking. Zo werkten we samen aan het opstellen van een gemeenschappelijke regionale agenda. Samen met de regiogemeenten in Arnhem-Nijmegen en Foodvalley is een verstedelijkingsstrategie opgesteld en vastgesteld door de raad. Hiermee ontwikkelen we een aanpak voor leefomgeving, woningbouw, mobiliteit, en economie in onze regio op de langere termijn. Door gezamenlijk op te trekken hebben we een betere toegang tot middelen van Rijk en Provincie. In 2022 gaan we daarom werken aan een gebiedsuitwerking voor het middengebied samen met Overbetuwe.

Brand in het gemeentehuis

Al vroeg in deze periode werden we opgeschrikt door de brand in het gemeentehuis. Naast het persoonlijke leed, had dit ook forse gevolgen voor ons als gemeente. Het zorgde er in de zomer van 2018 voor dat we bij meerdere werkzaamheden en projecten lange tijd ons werk niet meer op de 'normale' wijze konden uitvoeren. Dit leidde in enkele gevallen tot vertraging. Maar het inspireerde ook tot creativiteit, saamhorigheid en grote betrokkenheid. Het betekende ook dat we het gemeentehuis langere tijd niet meer konden gebruiken. In de herfst van 2020 werd het vernieuwde gemeentehuis opnieuw geopend.

Leeswijzer

Voor dit verantwoordingsdocument is het college uitvoeringsprogramma (CUP) uit 2018 het vertrekpunt. We werken met dezelfde hoofdstukopbouw als het originele CUP. Dat betekent dat we in hoofdstuk 2 vooral beschrijven *hoe* wij de werkzaamheden uitvoerden. Dit deden wij samen met inwoners, instellingen, bedrijven, (regionale) samenwerkingspartners en met uw raad. *Wat* we hebben gedaan, beschrijven we op hoofdlijnen in hoofdstuk 3. De stand van zaken per actiepoint vindt u terug in bijlage 1. In hoofdstuk 4 staat de financiële paragraaf. Hier beschrijven we welke acties uit deze collegeperiode effect hebben op de Meerjarenbegroting 2022-2025. Het gaat om punten die nog niet (volledig) financieel zijn belegd en die in de volgende raadsperiode om financiële dekking vragen. In bijlage 2 leest u de stand van zaken voor de overige punten uit het coalitieprogramma. Dit zijn punten die niet in het college uitvoeringsprogramma als speerpunt zijn opgenomen. In bijlage 3 is de realisatie van de voorgenomen beleidsplannen in deze collegeperiode weergegeven.

Hoofdstuk 2 Hoe hebben wij gewerkt?

Samen met inwoners

In het college uitvoeringsprogramma staat per speerpunt hoe wij onze inwoners, organisaties, verenigingen en ondernemers betrekken. Deze interactie en participatie is in de loop van de afgelopen vier jaar conform onze wens steeds meer een regulier onderdeel van ons werk geworden. Door COVID-19 was inspraak en samenwerking niet meer mogelijk op de gebruikelijke manieren. Een inwonersavond kon bijvoorbeeld door de COVID-19 maatregelen niet meer doorgaan. Dit leidde tot nieuwe succesvolle vormen van samenwerking. Vanaf januari 2021 hebben we een digitaal platform, Samen Lingewaard. Hier kunnen inwoners digitaal reageren op plannen van de gemeente. Dit zetten we bijvoorbeeld in bij het project revitalisering Zilverkamp. Bewoners van straten konden op deze manier digitaal meedenken over het opnieuw inrichten van hun straat. Ook bij de ontwikkeling Aloysiuslocatie in Huissen was een intensief (digitaal) participatietraject. We legden bovendien interactie met inwoners vast in onze beleidsplannen. Zo is gebiedsgericht werken één van de pijlers van het beleidsplan sociaal domein. En in het beleidskader energietransitie is het faciliteren van initiatieven van inwoners en ondernemers een belangrijk onderdeel. Daarnaast maakten we samen met inwoners dorps- en wijkontwikkelingsplannen. Deze zijn in oktober 2021 met uw raad besproken.

Organisatie en bedrijfsvoering

Door de brand in het gemeentehuis en de herbouw zijn er flinke stappen gezet in het digitaal werken. Daardoor waren we beter voorbereid op het thuis- en hybride werken door COVID-19. Wij verbeterden de digitalisering van onze dienstverlening. Hiermee sluiten we beter aan op de behoefte van onze inwoners. Zo is het sinds het najaar van 2021 mogelijk om digitaal het rijbewijs aan te vragen. Ook kwamen er meer mogelijkheden voor digitale aanvragen door inwoners via onze website. Een groot deel van de processen rondom begraafplaatsadministratie en vergunningen werden gedigitaliseerd.

Voor de ICT dienstverlening sloten wij een samenwerkingsovereenkomst af met de gemeente Overbetuwe. Dat betekent intensieve samenwerking waarbij we over en weer diensten leveren aan elkaar. We zetten samen met interne en externe veiligheidspartners in op de bestrijding van cybercrime en blijft ook in de komende jaren veel aandacht vragen.

Wij zijn continue bezig met het vakinhoudelijk en persoonlijk ontwikkelen van de ambtelijke organisatie. In een krappe en veranderende arbeidsmarkt is het belangrijk om betrokken werknemers te vinden, binden en boeien. Duurzame inzetbaarheid is hierin volgens ons een belangrijk speerpunt om de balans tussen de individuele perspectieven en het organisatieperspectief te behouden. We boden faciliteiten aan om vitaliteit en inzetbaarheid van medewerkers te ondersteunen. En we troffen extra voorzieningen voor ondersteuning van medewerkers in COVID-19 tijd.

Ook besteedden wij aandacht aan Inclusie & Diversiteit en hebben we bredere doelgroepen weten te bereiken in onze werving.

Kaders en beleid

Uw raad wilde zich deze periode buigen over een aantal grote thema's en hierover aan de voorkant richting geven. Voor deze kaderstellende rol werkten wij met de systematiek van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Dit deden wij steeds twee keer. Eerst over de richting van de kaders (de startnotitie), vervolgens over uitwerking van de kaders (de visie, nota of beleidsplan). Samen met de griffie en uw raad werkten wij deze aanpak uit. De interactie met inwoners, organisaties, verenigingen en ondernemers was voor ons hierbij een belangrijk onderdeel. De inbreng van deze doelgroepen kreeg ook een plek in de drie fasen. Door deze samenwerking zijn er in de afgelopen periode verschillende beleidsplannen succesvol tot stand gekomen. We zijn er dan ook trots op dat vrijwel alle plannen uit het college uitvoeringsprogramma

gerealiseerd zijn. Een overzicht van de beleidsplannen die in het CUP genoemd staan en een korte omschrijving van de stand van zaken van elk beleidsplan is te vinden in bijlage 3.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is door het Rijk meerdere malen uitgesteld. De wet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. Voor het digitaal stelsel (DSO) zijn we afhankelijk van wat landelijk wordt geregeld. We bereidden ons voor op dit nieuwe wettelijke stelsel. Met de omgevingsdienst maakten we afspraken over aanpassingen in werkprocessen. Deze afspraken maken ook duidelijk welke software we zelf moeten aanschaffen en in hoeverre we kunnen leunen op het landelijke systeem. De Omgevingsvisie is op initiatief van uw raad uitgesteld. Wel maakten we de afspraak om samen met uw raad door te werken aan een ontwerp visie die we kunnen publiceren. In 2022 maken we een plan van aanpak om te komen tot een omgevingsplan.

Intergemeentelijke samenwerking

De intergemeentelijke samenwerking kreeg tijdens deze collegeperiode een belangrijke impuls. Zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau werkten wij steeds meer samen. Een bijgestelde overkoepelende visie op samenwerking stelden wij niet vast. Wel stelden wij met de gemeente Overbetuwe een strategische agenda op het middengebied vast. Hiermee willen we onze positie in het middengebied van de regio Arnhem-Nijmegen verstevigen. Daarnaast werken we met de gemeente Overbetuwe samen als het gaat om belastingen en ICT. In 2021 werd de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen opgericht. Daarin werken de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen aan een jaarlijks door henzelf opgestelde agenda op de thema's duurzaamheid, wonen, mobiliteit, economie en recreatie en leefbaarheid. Met als doel de regio Arnhem-Nijmegen landelijk beter te positioneren. Ook in het sociale domein werkten we nauw en op meer onderdelen samen.

Hoofdstuk 3 Wat hebben we gedaan?

Lingewaard is goed en veilig bereikbaar

Wat wilden we bereiken?

We wilden stappen zetten in de verbetering van de ontsluiting van Lingewaard. Omdat er steeds meer verkeershinder is op onze regionale en lokale hoofdwegen. Maar ook omdat we kansen zien om aan te sluiten bij de doortrekking van de A15. Daarnaast wilden we de lokale verkeersveiligheid en infrastructuur verbeteren zoals opgenomen in het GMP.

Wat hebben we gedaan?

Wij maakten de verkeersknelpunten inzichtelijk. De mobiliteitsvraagstukken zoals beschreven in het Gemeentelijk Mobiliteitsplan (GMP 2017) vormden hiervoor de basis. Ook in het GMP lag het zwaartepunt bij veiligheid en verbetering van de leefbaarheid. We werkten met succes aan maar liefst 20 maatregelen uit het GMP voor de periode 2018-2021.

In 2019 werd na onderzoek van de Provincie Gelderland nóg meer duidelijk dat de verkeersdruk op de A325 / N325 zal toenemen. Dit heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid van Lingewaard en onderstreept het belang om te zorgen voor verbetering van de ontsluiting.

In 2018 en 2019 lag onze aandacht vooral op het uitvoeren van onderzoeken. We rondden veel onderzoeken af zoals de parallelweg langs de A15 en de aanpak Papenstraat in Bemmelen. In 2020 lag de focus op het voorbereiden van maatregelen en de uitvoering van projecten. We pasten in 2020 het Rijnwaalpad nabij de kruising met de Rensensestraat aan en begonnen met planvoorbereidingen voor onder meer de realisatie van fietsvoorzieningen de Plak in Bemmelen en de aanpak van het kruispunt Kapelstraat-Hegsestraat in Gendt.

We legden in het GMP-plus vast welke knelpunten we gaan oppakken in de komende jaren tot 2025. De doortrekking van de A15, inclusief snelfietsroute zijn hier een voorbeeld van (uiteraard is dit afhankelijk van de beroepsprocedure). Ook bereiden we de realisatie van de Dorpensingel voor. Nadat het GMP-plus in 2021 was vastgesteld besloot uw raad om in 2022 te starten met de planvoorbereiding van de top-10

In de afgelopen vier jaar voerden we meer dan 20 verkeersonderzoeken en projecten uit. We voerden reconstructies uit van onder meer Kruispunt Valom Huissen (2018), Loostraat Huissen (2019), Nijmeegsestraat, Gendt (2020-2021) en Kamervoort, Angeren (2021). Op dit moment zijn acht projecten in planvoorbereidingsfase. Deze zullen de komende jaren leiden tot herinrichting van straten en realisatie van fietsvoorzieningen. We schaften snelheidsdisplays aan, deden verkeersonderzoeken en positioneerden ons binnen Groene Metropoolregio door actief deel te nemen aan regionale werkgroepen en onze eigen ambities in de regionale speerpunten onder te brengen (A325). In het maatregelenprogramma GMP-plus legden we de knelpunten voor de korte termijn vast. Voor de langere termijn maakten we vervroegd een mobiliteitsvisie.

maatregelen. Dit zijn onder andere in Bemmelen de rotonde Van der Mondeweg – Van Elkweg – Van Nispenlaan – Baalsestraat, herinrichting Papenstraat en in Huissen herinrichting van de Bredestraat (noord), herinrichting van de Huismanstraat. Hiermee zetten we een grote stap om de bereikbaarheid van Lingewaard voor de lange termijn te borgen. We legden als gemeente een solide basis voor toekomstige ontwikkelingen en geven het nieuwe college handvaten voor de toekomst.

De afgelopen jaren is veel discussie geweest over de aanpak van de bochten Karstraat. Op verzoek van uw raad wordt de financiële haalbaarheid van meerdere varianten onderzocht. Medio 2022 komt hier meer duidelijkheid over.

Welk beleid stelden we op?

Om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Lingewaard te borgen werden in 2021 twee mobiliteitsplannen opgesteld: het GMP-plus voor de korte termijn (2022-2025) en een mobiliteitsvisie voor de langere termijn (2030 en verder). Beide plannen zijn extra, bovenop de afspraken uit het CUP, uitgevoerd. Zie ook het kopje “wat deden we extra?”.

Daarnaast stelden we de afgelopen periode ook uitvoerend beleid vast. Met de Nota Parkeernormen Lingewaard 2020 en de Parkeerfondsregeling boden we een transparant en uniform toetsingskader voor het bepalen van de parkeerbehoefte en parkeerinvulling van (ruimtelijke) ontwikkelingen in de gehele gemeente. In maart 2020 stelden we het wegcategoriseringsplan vast. Hierin beschreven we een wensbeeld voor de inrichting van ons wegennet waarnaar we de komende jaren toe willen werken.

Wat deden we extra?

Om proactief in te kunnen spelen op de uitdagingen op het gebied van mobiliteit stelden we het Maatregelenplan GMP-plus en een mobiliteitsvisie op.

Het Maatregelenplan GMP-plus is een actualisatie van het huidige Maatregelenprogramma van het GMP aangevuld met maatregelen voor de aanpak van actuele verkeersknelpunten. De knelpunten betreffen zowel capaciteit (bereikbaarheidsprobleem) als verkeersveiligheid. Niet alleen de maatregelen uit het CUP zijn hierin opgenomen. We richtten een mobiliteitsfonds in. Hiermee kunnen we kosten verhalen voor infrastructurele aanpassingen die door een ruimtelijke ontwikkeling worden veroorzaakt. Wij namen ook extra maatregelen in het plan mee zoals maatregelen voor rioolvervanging en groot onderhoud en maatregelen die inspelen op ruimtelijke ontwikkelingen in Lingewaard.

De geplande mobiliteitsvisie besloten we naar voren te halen en nog in deze collegeperiode vast te stellen. In 2021 is, met input van onze inwoners, een concept visie opgesteld. Deze visie gaat in op duurzame mobiliteit in Lingewaard (in regionale context) voor de langere termijn, 2030 en verder. Verschillende onderzoeken vormen input: onderzoek naar doorgaand (vracht) verkeer op de route tussen de Pleybrug en Gendt, het onderzoek naar een extra ontsluiting van Huissen op de A325 / Arnhem en de haalbaarheid van een parallelweg langs de A15. Daarnaast leggen we in de mobiliteitsvisie de link met de verstedelijkingsstrategie van de Groene Metropoolregio. De visie wordt in februari 2022 aan uw raad ter vaststelling aangeboden.

In Lingewaard is het goed wonen

Wat wilden we bereiken?

We wilden ons blijven inspannen om het woonklimaat in Lingewaard verder te verbeteren door in alle kernen van Lingewaard te bouwen. Dit wilden we doen door versnelling van het woningbouwprogramma en door het realiseren van woningbouwprojecten. De woningbouw moest gericht zijn op doorstroming en dus woningen voor specifieke doelgroepen bevatten.

Wat hebben we gedaan?

Loovelden, Huissen

De landelijke krapte op de woningmarkt was en is ook in de gemeente Lingewaard te merken. Hiermee nam het belang om het woningbouwprogramma te versnellen in de afgelopen collegeperiode alleen maar toe. Onze regio is een van de krapste woningmarkten van Nederland. De toenemende vraag naar woningen bleek ook uit het in 2019 uitgevoerde woonbehoefteonderzoek. De woningen voor ouderen en starters zijn vooral een aandachtspunt. Dit namen we mee als uitgangspunt meegenomen in de Nota Wonen.

Om versnelling te realiseren maakten we in 2018 en 2019 regionale afspraken op het gebied van wonen. De drie subregio's in de regio Arnhem-Nijmegen stelden subregionale Woonagenda's op. Daarin maakten we afspraken over de wijze waarop de kwaliteit van wonen en leefomgeving in de regio's aantrekkelijk gehouden en verbeterd kan worden. Ook zijn het Uitvoeringsprogramma wonen en de regionale strategie wonen opgesteld. Van de Provincie ontvingen we de afgelopen vier jaar subsidie voor woningbouwprojecten onder de programma's Actieplan Wonen en SteenGoed Benutten. We ontvingen SteenGoed Benutten subsidies voor onder andere de Martinuskerk Gendt, Dorpsstraat-Oostervelden Bemmelen en Aloysiuslocatie en Raadhuisplein Huissen. Vanuit het Actieplan Wonen ontvingen we een bijdrage voor onder meer de sloop van de Aloysiuslocatie in Huissen en Hof van Klein Baal in Haalderen.

Wij namen in 2020 deel aan de regionale woondeal waarin wij de samenwerking met Rijk, Provincie en Regio aangingen om de woningmarkt te verbeteren door een gezamenlijke inzet van instrumentarium en middelen. Onder de woondeal is een regionale bouwmonitor opgesteld. Met onze deelname aan de woondeal committeren we ons tot een realisatie van 50% betaalbare woningen voor nieuwe plannen. Dit

In de periode 2018 tot eind 2021 realiseerden we 650 woningen. Voor 2022 zijn er ongeveer 180 woningen gepland (met name in Bemmelen, Gendt en Huissen). Voor de kleine kernen Angeren, Doornenburg en Haalderen zijn er concrete plannen. Ondanks landelijke regelgeving omtrent PFAS en stikstof lukte het ons om meer woningbouwplannen voor te bereiden dan gepland. Om tegemoet te komen aan de vraag om andere, meer flexibele woonvormen pasten we regelgeving aan. We stelden hiervoor het beleidsstuk "verruiming woonbeleid" vast en maakten beleidsuitgangspunten voor pre-mantelzorg. De eerste tijdelijke woningen worden dit jaar opgeleverd. Hiervoor maakten we met WaardWonen prestatieafspraken voor meer flexibele woonvormen.

legden we later ook vast in de Nota Wonen. Binnen de woondeal hebben en houden we blijvende aandacht voor kennisdeling, ontwikkelen instrumenten betaalbare koop en huur, regionaal woningmarktonderzoek, opzet flexpool voor personeel, verdere vormgeving circulair en klimaatadaptief bouwen.

Naast regionale inzet deden we ook veel lokaal. We zetten extra capaciteit in voor stedenbouwkundige en juridische planvorming en beoordeling. We voerden regelmatig proactief overleg met ontwikkelaars over de voortgang van hun plannen en we waren in gesprek met wooncorporaties.

In de periode 2018 tot eind 2021 realiseerden we 650 woningen. Voor 2022 zijn er ongeveer 180 woningen gepland. Er zijn daarmee minder woningen gerealiseerd dan de geplande 1000 woningen. Dit komt vooral door de verandering in regelgeving rondom stikstof en PFAS. Inmiddels zijn werkbare afspraken gemaakt voor de aanpak van stikstof en kan de woningbouw weer doorgaan. Er zijn plannen voor 1500 woningen die de komende zes jaar nog uitgevoerd gaan worden. Daarbij zitten ook nieuwe plannen die niet in het collegeuitvoeringsprogramma genoemd zijn.

Er zijn veel verschillende woningbouwplannen gerealiseerd of in voorbereiding. Deze plannen zijn verspreid over alle kernen. De plannen zijn vooral kleinschalig, omdat we weinig mogelijkheden hebben voor grootschalige woningbouwprojecten. Voorbeelden van woningbouwprojecten waar we aan werkten zijn herinrichting Sportpark de Poel in Angeren (44 woningen), Blauwe Hoek in Doornenburg (56 woningen) en 't Hof van Klein Baal in Haalderen (55 woningen). Ook is na jarenlange voorbereiding een start gemaakt met de uitvoering van de Aloysiuslocatie in Huissen (30 a 40 woningen). Het bouwproces in het plangebied Plakse Wei in Bemmelen ronden we af (37 woningen). Voor de locatie aan de Zandsestraat in Bemmelen stelde uw raad de ontwikkelstrategie vast. We werkten aan een stedenbouwkundig plan.

Twee grote woningbouwprojecten, die ook zijn opgenomen in de regionale woondeal, zijn Driegaarden in Huissen (500+ woningen) en Vleumingen-West in Gendt (200 woningen). Voor Vleumingen leverden wij de eerste fase op. Voor Driegaarden stelden uw raad het bestemmingsplan voor de eerste fase van 100 woningen vast. Op beide locaties wordt gebouwd.

Welk beleid stelden we op?

We stelden met de Nota Wonen in 2020 een nieuwe visie voor wonen op. Met deze visie onder de arm kunnen we beter inspelen op de sterk toegenomen woningvraag, de betaalbaarheid van woningen en de opgaven in de bestaande woningvoorraad (vergrijzing, leefbaarheid en verduurzaming). Thema's die in de Nota Wonen aandacht kregen zijn: versneld bouwen, flexibel nieuwbouwprogramma, actiever regisseren, doelgroepen senioren en starters, ook kleinere woningen en woningen in meerdere lagen realiseren.

We pasten regelgeving aan om tegemoet te komen aan de vraag om andere, meer flexibele woonvormen. We stelden hiervoor het beleidsstuk "verruiming woonbeleid" vast. Ook gaan we tijdelijke woningen realiseren. Hiermee startten we in Haalderen. We verkennen momenteel de mogelijkheden voor zogenaamde friendscontracten; twee jongeren in één woning. Samen met WaardWonen kijken we ook het fysiek splitsen van woningen. Deze acties hebben betrekking op jongeren/starters. Opgestarte projecten voor starters/jongeren zijn onder meer Malenborch Huissen (starters) en De Hoefslag Bemmelen (jongeren).

Omdat de huisvestingsverordening in 2019 van rechtswege eindigde, stelden we een nieuwe huisvestingsverordening op. Hierin maakten wij afspraken om regionaal de schaarse woonruimte op een rechtvaardige, uniforme en transparante wijze te verdelen.

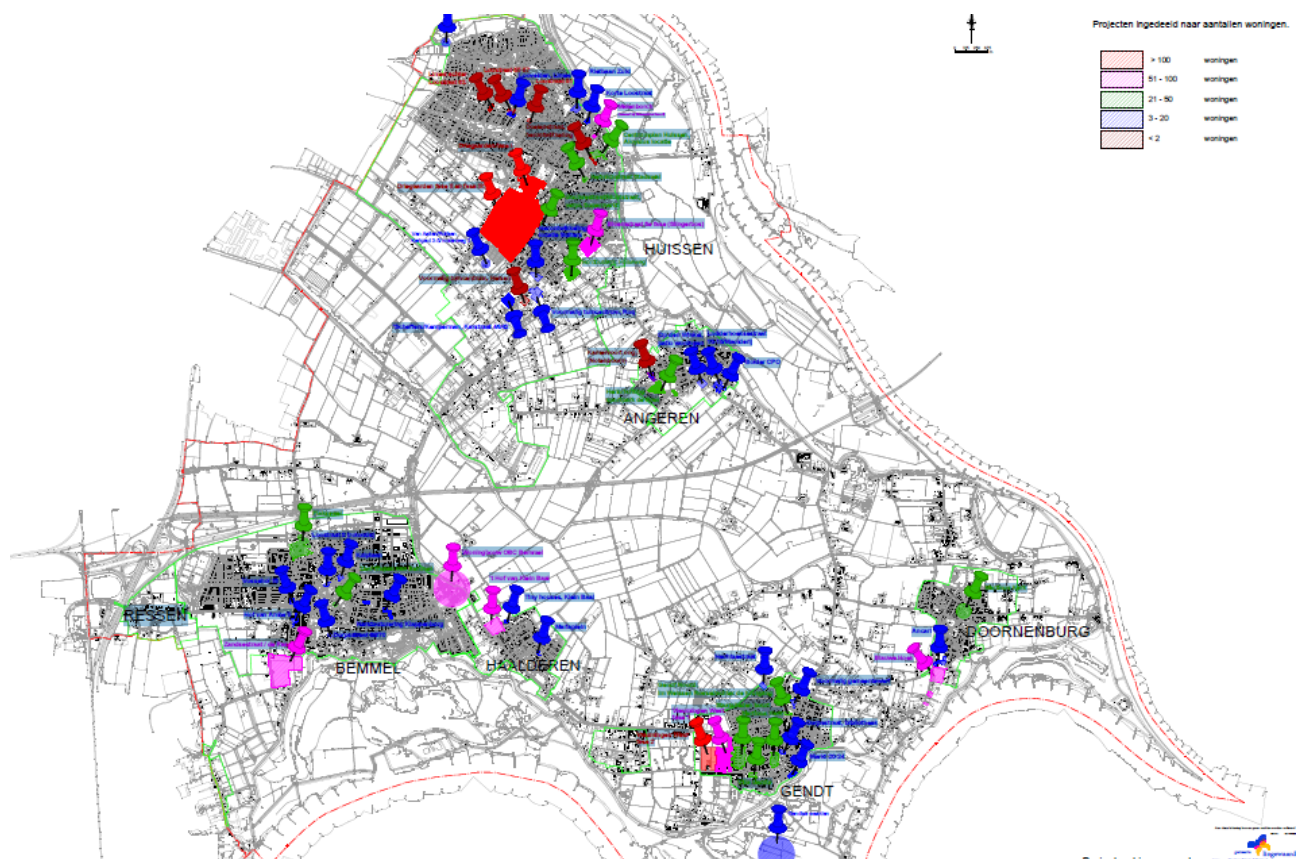
Wat deden we extra?

We bereidden meer woningbouwplannen voor dan afgesproken in het CUP. Wij ontwikkelden plannen voor bijvoorbeeld appartementen voor de Korte Loostraat en de Helmichstraat in Huissen. Daarnaast startten we met visievorming op plekken als OBC Bemmelen, Bordbusters Huissen en Zilverzwaan in Huissen.

We realiseerden veel functieveranderingsplannen in het buitengebied. We startten een pilot voor 't Zand waarbij initiatiefnemers de ruimte krijgen om andere woonvormen te ontwikkelen bij functieverandering. Deze pilot verlengden we in 2021 met drie jaar.

Als gemeente willen we dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen, ook vóórdát er een zorgvraag ontstaat. Om dit te ondersteunen stelden we beleidsuitgangspunten voor pre-mantelzorg op. We stelden samen met Stichting Welzijn Lingewaard en met Waardwonen een wooncoach in die begin 2021 van start ging. Het doel van de wooncoach is ouderen goed en veilig te laten wonen en het bevorderen van doorstroming op de woningmarkt. We hebben meerdere plannen opgesteld die geschikt zijn voor ouderen. Zo is gebouwd in Gendt, St. Martinuskerk locatie en zijn plannen ontwikkeld voor Mariaplein in Haalderen en Op den Winkel in Angeren.

Wij werkten aan een verstedelijkingsstrategie samen met de Groene Metropoolregio en de regio Food Valley. Hierin kijken we samen met onze regionale partners, gemeenten en provincie, naar mogelijke groeilocaties voor de toekomst. Het streven is het realiseren van een betaalbaar en aantrekkelijk woonaanbod in een groene en bereikbare gemeente.

Kaart woningbouwprojecten Lingewaard

Aantrekkelijk ondernemersklimaat

Wat wilden we bereiken?

We wilden het ondernemersklimaat verbeteren, met name voor het midden- en kleinbedrijf. Dit wilden we vooral realiseren door goede communicatie en een meedenkende houding.

Wat hebben we gedaan?

NEXTgarden

De afgelopen vier jaar is er veel in gang gezet om Lingewaard voor ondernemers aantrekkelijk te maken. Het invoeren van bedrijfsinvesteringszones maakte het mogelijk op verschillende terreinen maatwerk te leveren. We voerden structureel overleg met ondernemerscollectieven, maar er was ook vaak rechtstreeks contact tussen de gemeente en individuele ondernemers. We weten elkaar ook steeds meer via digitale weg te vinden. Uit de resultaten van de enquête MKB-vriendelijkste gemeente blijkt dat onze aanpak zijn vruchten afwerpt. De gemiddelde waardering steeg van een 6,2 naar een 6,8 in de afgelopen periode.

Het college gaf hoge prioriteit aan de verkoop van kavels op bedrijventerreinen. Ook om financieel nadeel voor de gemeente te voorkomen. De provincie stelde het Regionaal Werkprogramma Werklocaties vast met hierin afspraken over de hoeveelheid te verkopen kavels. Eind 2021 waren alle kavels verkocht. Terwijl de vraag onverminderd blijft bestaan. Daarom werken we aan de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen zoals Agropark III binnen het gebied van NEXTgarden.

In 2019 stelden we in samenwerking met ondernemers een verbeterplan dienstverlening op. Hiervan realiseerden we al 60%. We organiseerden workshops met ondernemers, stelden een ondernemersloket in en maakten nieuwsbrieven. Als één van de eerste gemeenten in de regio realiseerden we glasvezel in het buitengebied.

NEXTgarden heeft bijgedragen aan het doel om de regio koploper te maken in duurzaamheid, circulaire economie en innovatie. Regelmatig was en is NEXTgarden hét visitekaartje en voorbeeld voor andere regio's en het Rijk. Het huidige programma van NEXTgarden is eind 2021 afgerond. Uw raad stelde eind

Het overaanbod van 20 ha. op bedrijventerreinen verkochten we volledig. We ontwikkelen nieuwe bedrijventerreinen om aan de groeiende vraag te voldoen. We introduceerden Centrum Management Lingewaard en realiseerden Bedrijfs Investeringszones (BIZ). Voor veel ondernemers wierp de COVID-19 pandemie een schaduw over de laatste twee jaar van deze collegeperiode. Wij stonden ondernemers bij, niet alleen via de TOZO-regeling maar ook via een coronaloket en een coronahulplijn. Ook verruimden we het terrassen- en standplaatsenbeleid. Contact met ondernemers stond centraal – zowel persoonlijk als via de digitale weg. Wij introduceerden samen met winkeliersverenigingen het Lingewaard 10-tje, “groeten uit Lingewaard”, “wees loyaal koop lokaal” en “daten met de gemeente”.

2021 een gebiedsvisie en een strategische visie NEXTgarden vast, met de daarbij behorende middelen voor de komende twee jaar.

We gaven uitvoering aan het actieplan uit de nota toerisme en recreatie “Betuwe, een dijk van een landschap”. Hierin werkten we aan recreatieve fietsroutes en het wandelkeuzenetwerk. De komst van de voetveer Bommel-Ooij bereidden wij voor. Realisatie is nu nog afhankelijk van besluitvorming bij de gemeente Berg en Dal. We legden de nadruk op samenwerking met regionale en lokale partners. We werkten nauw samen met de gemeente Overbetuwe en met het bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) voor marketing en promotie. Binnen de Groene Metropoolregio kreeg recreatie en toerisme in de opgave Ontspannen Regio een stevige plek.

Welk beleid stelden we op?

Begin 2022 wordt het Economisch beleidsplan aan uw raad gepresenteerd. In dit plan stippelen we de koers uit voor de komende jaren. Een koers waarin we blijven inzetten op een goed draaiende economie die klaar is voor de toekomst waarin veranderingen zoals veranderend consumentengedrag en klimaatopgave een plek krijgen.

Wat deden we extra?

Het toenemende vraagstuk rondom (winkel)leegstand en de manier waarop gemeente Lingewaard hier samen met haar partners mee om gaat hebben we bij de kop gepakt in het beleidsdocument “Het versterken van compacte en aantrekkelijke centra”. Hierin streven wij naar meer beleving en “reuring” in het centrum en kozen wij er voor om samen met marktpartijen te koersen op compacte en aantrekkelijke centrumgebieden/kernwinkelgebieden in Huissen, Bommel en Gendt.

We voerden Centrummanagement Lingewaard in, een samenwerkingsverband van publieke en private partijen als ondernemers, pandeigenaren, gemeente en overige betrokkenen. Deze partijen werken met een gezamenlijke inzet van middelen aan het versterken van de aantrekkingskracht van de centrum gebieden. Hiervoor werd een centrummanager aangesteld.

Om het bedrijfsleven ruimte te bieden voor nieuwe huisvesting en/of doorgroeimogelijkheden bereidden we de uitbreiding van Agropark in Huissen voor. Een deel van Bergerden, ca.14 hectare, dat aansluit op Agropark II bestemmen we om van glastuinbouw naar bedrijventerrein. Dit wordt een duurzaam bedrijventerrein dat als toonbeeld voor de regio gaat dienen.

Fort Pannerden is samen met Kasteel Doornenburg een van de toeristische parels van de gemeente. Fort Pannerden verkreeg in 2021 zelfs de status van Unesco-Werelderfgoed als onderdeel van de Hollandse Waterlinie. Ook de Romeinse Limes, waar onze gemeente onderdeel van uitmaakt, is in 2021 werelderfgoed geworden. De vondsten van de Limes die in Lingewaard gevonden zijn, maken we toegankelijk voor een breder publiek. COVID-19 heeft zowel voor het Fort als voor het Kasteel grote gevolgen gehad voor de exploitatie. Als gemeente boden wij hierin financiële steun.

COVID-19 had forse gevolgen voor veel ondernemers in onze gemeente. Niet alleen stonden wij ondernemers financieel bij, maar wij ondersteunden ook op andere vlakken. Zo verruimden we het terrassen en standplaatsenbeleid en richtten we een coronaloket en een corona hulplijn in. Ook introduceerden en versterkten wij samen met winkeliersverenigingen initiatieven als het Lingewaard 10-tje, “groeten uit Lingewaard”, “wees loyaal koop lokaal” en “daten met de gemeente”.

Lingewaard is in 2050 energieneutraal

Wat wilden we bereiken?

De duurzaamheidsopgave is een van de grootste opgaven voor de komende jaren. Deze periode wilden wij de voorwaarden creëren om de transitie aan te kunnen gaan. Dit wilden we doen door zelf het goede voorbeeld te geven. Daarnaast wilden wij vooral ook lokale initiatieven ondersteunen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Drijvend zonnepark

We werkten in de eerste helft van deze collegeperiode vooral aan het creëren van de randvoorwaarden die nodig zijn om deze opgave te realiseren. We riepen de 'duurzaamheidsparagraaf' in het leven om meer zicht te geven in begroting en jaarverslag. Als organisatie deden we een nulmeting vanuit de methodiek CO₂-prestatieladder. Dit geeft inzicht in waar we als organisatie nu staan op duurzaamheid in onze bedrijfsvoering. Het geeft handvatten om in de toekomst stapsgewijs verduurzamingsacties uit te voeren. Onze vastgestelde ambitie is dat na een besluit op het accommodatiebeleid per kern, het gemeentelijk vastgoed binnen tien jaar energieneutraal is. We zetten ons eigen vastgoed in om de warmtetransitie aan te jagen.

Op het thema energietransitie zetten we een forse stap. De doelen en kaders legden wij vast in beleid en een routekaart, zowel lokaal (het beleidskader energietransitie en de transitievisie warmte) als regionaal. In de Regionale Energie Strategie (RES) werken we samen met de 16 regiogemeenten, 3 waterschappen, de provincie en 500 stakeholders aan de pijlers duurzame opwek en warmtetransitie. In 2021 stelde uw raad het RES 1.0. vast. Met de 16 regiogemeenten werken we aan duurzaamheid binnen het thema Circulaire Regio van de groene Metropoolregio.

Een van de uitgangspunten in onze lokale aanpak is het faciliteren van initiatieven van inwoners en ondernemers. Bij de realisatie van onze actiepunten werkten we meer samen met inwoners en organisaties dan we bij de start van deze collegeperiode gepland hadden. Financieel richtten we ons op het binnenhalen van financiering, dat is goed gelukt met de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE), Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) en de bijdrage uit het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) voor het aardgasvrij maken van de Zilverkamp. In totaal goed voor een kleine vijf miljoen aan financiering. Wij richtten het Energietransitiefonds op. Dit is een fonds om incidentele kosten te dekken om de energietransitie aan te

We verduurzaamden onze gemeentelijke panden en brachten deze naar energielabel B. We legden op 6 gebouwen 3.222 zonnepanelen met een totale capaciteit van bijna 1 miljoen kWh per jaar. We richtten het Energietransitiefonds op. We reikten bespaarpakketten uit aan inwoners. In Lingewaard legden wij 30% meer zonnepanelen dan in de rest van de regio. We richtten het Lingewaardse Warmte Infrabedrijf op. We voerden een proefboring uit naar Hoge Temperatuur Opslag. De Zilverkamp werd wijk van de Toekomst. Voor het aardgasvrij maken van de wijk Zilverkamp ontvingen wij een bijdrage van het Rijk van 4,13 miljard euro. Doornenburg werd recent gemeenschap van de toekomst.

jagen. Hiermee realiseren we projecten van energiebesparing en opwek van duurzame energie van de gemeente zelf en we steunen van projecten van derden. Met de middelen uit het fonds kunnen we regelingen benutten (cofinanciering) waarmee de energietransitie kan worden aangejaagd.

Op het vlak van Energiebesparing gaven we zelf het goede voorbeeld door onze gemeentelijke panden te verduurzamen en de duurzame energie met zonnepanelen op te wekken. Ook bereidden wij een routekaart voor om het glastuinbouwgebied energieneutraal te maken. Deze routekaart nemen we mee in de uitwerking van de visie NEXTgarden. We continueerden en verbeterden het Energieloket Lingewaard . Het kreeg de afgelopen jaren steeds meer bekendheid. Met de RRE en RREW regelingen hebben we vele inwoners bespaarpakketten uitgereikt, voorzien van maatwerkadvies om hun huis te verduurzamen en uiteraard tips voor gedragsverandering. De samenwerking met energie coöperatie Lingewaard Energie is versterkt.

In het beleidskader energietransitie stelden wij als doel voor energiebesparing een besparing van minimaal 1,5% per jaar. Energieverbruik kan echter toenemen door externe ontwikkelingen. De toename van de productie in kassen is hiervan een voorbeeld. Wij informeerden uw raad hierover. Dit vraagt nog meer inzet van ons. Een strategie bepalen wij bij het actualiseren van het beleidskader energietransitie in 2022.

Zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis

Wij hebben een draagvlakonderzoek laten doen. Daaruit bleek dat onze inwoners gemiddeld meer interesse en inzet hebben voor duurzaamheid dan elders in de regio.

Op het vlak van duurzame opwek zijn twee grootschalige projecten gerealiseerd: het drijvende zonnepark en zonnepark Lingewal. Dit zijn de eerste zonneparken in de regio en zijn ook zo benoemd in het voorwoord van de RES 1.0. In Lingewaard liggen mede daardoor gemiddeld per inwoner 30% meer zonnepanelen dan in de regio.

Ook ondersteunden we onderzoek naar energie uit waterkracht bij Fort Pannerden. We faciliteerden duurzame initiatieven vanuit inwoners, wijk- en dorpsontwikkelingsplannen en ondernemers. Zo hebben we een draagvlakonderzoek gefaciliteerd op verzoek van een van de werkgroepen op t Zand binnen-buiten. Dit onderzoek peilde hoe inwoners aldaar over de energietransitie denken en geeft een basis om verder te brainstormen welke acties gepast zijn.

Bij de warmtetransitie sluiten we aan bij initiatieven in de samenleving. Zo werkten we, naast de wijk Zilverkamp, ook in Doornenburg aan de warmtetransitie. Ook Waardwonen en Woonstichting Gendt zijn

belangrijke partners waar we goed mee samenwerken. Eind 2021 tekenden we met eigenaren van de coöperatie Duurzaam Zilverkamp en Waardwonen de intentieovereenkomst. Hiermee zetten we samen vervolgstappen voor de warmtetransitie in de wijk. In Doornenburg werken we samen met de themagroep Doornenburg Duurzaam met Energie.

We werken samen met solide partners in het Duurzaam Energie Netwerk Gelderland, bestaande uit Alliander/Firan en Oost NL (DENG), aan een warmtenetwerk. Hiervoor richtten wij het Lingewaardse Warmte Infra Bedrijf op. We hebben een proefboring laten uitvoeren naar Hoge Temperatuur Opslag. Een groot en uniek project voor een gemeente als Lingewaard. We onderzoeken nu welke mogelijkheden dit verder kan bieden.

Welk beleid stelden we op?

In 2019 stelden wij de beleidskaders Wind en Zon vast. In 2020 stelden bovendien wij het beleidskader energietransitie vast. Dit rust op drie pijlers: energiebesparing, duurzame opwek en warmtetransitie. De beleidsvisie oplaadinfrastructuur stelden wij in 2021 vast. Hiermee kunnen we in 2022 meedoen met een regionale concessie voor de plaatsing van oplaadinfrastructuur.

Na vaststelling van de kaders en de strategie voor warmtevisie in 2019 volgde in 2021 de transitievisie Warmte. Dit deden we onder andere samen met inwoners, woningbouwcorporaties en duurzaamheidsorganisaties. Hiermee voldoen we aan de opdracht uit het Klimaatakkoord. In 2022 bekijken we opnieuw hoe ver we zijn. Dan passen we de aanpak richting aardgasvrij aan met de actuele inzichten.

Het Grondstoffenbeleid 'Lingewaard Circulair & Duurzaam' uit 2020 kreeg vorm door samenwerking met en inspraak door inwoners. Sinds de invoering van het grondstoffenbeleid in 2020 is er een duidelijke afname in restafval en een forse toename van PMD en GFT per inwoner. Dit vraagt om extra investeringen in inzamelvoorzieningen. De daling van de hoeveelheid restafval heeft gevolgen voor de afvalstoffenheffing. We communiceerden extra naar inwoners over het goed scheiden van huishoudelijk afval en het aanbieden van huishoudelijk afval op de milieustraat.

Wat deden we extra

In juni 2021 stelde uw raad de Regionale Adaptatiestrategie (RAS) met een Samenwerkingsagenda vast. In een intensief samenwerkingstraject brachten we in beeld waar we risico's lopen. De regio startte halverwege 2021 met de uitvoering van de negen speerpunten uit de Samenwerkingsagenda. Ook stelden we een Lokale Adaptatiestrategie (LAS) op met daarbij een Uitvoeringsagenda. Hierover beslist uw raad in het eerste kwartaal van 2022. Bij de ontwikkeling van woningbouwplannen spraken we af hoeveel groen er gerealiseerd moet worden (het addendum groenbeleid). We stelden een plan vast om het Raadhuisplein Huissen klimaatadaptief in te richten. We hebben diverse initiatieven gesteund vanuit de samenleving, zo is de elektrische deelauto opgezet in de gemeente.

Voor inwoners maakten wij het mogelijk om gebruik te maken van een toekomst bestendig wonen lening. Hiermee kan een bewoner zijn woning verduurzamen.

We kijken naar elkaar om in Lingewaard/Sociale samenhang

Wat wilden we bereiken?

We wilden een aantrekkelijk sociaal leefklimaat bereiken. Dat wilden we doen door samenwerking met inwoners en partners, lokale toegang en preventie. En onze voorzieningen op gebied van zorg en welzijn, onderwijs, sport en cultuur moesten hieraan een bijdrage leveren.

Zorg

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Mantelzorg

Deze periode lag de focus nog meer op de inwoner. We stelden de hulpvraag centraal. Dit deden we in ons beleid en bij de uitvoering hiervan.

Om de verschillende organisaties die bij kinderen en jongeren betrokken zijn beter met elkaar in verbinding te brengen, startten we met de coalitie opgroeien en opvoeden. Hiermee bouwden we samen met deze partners aan een lokaal preventieve ondersteuningsstructuur. Regionaal startten we met een overleg samen met professionals en zorgaanbieders om complexe casuïstiek gezamenlijk te bespreken en te onderzoeken of het mogelijk is om een uithuisplaatsing te voorkomen. We gingen door met het Jeugdgroepoverleg waarin we samen met de straatcoaches kijken hoe we overlast zoveel mogelijk kunnen voorkomen.

Door te werken volgens de systematiek van 'de nieuwe route' gaan we samen met de jeugdige, zijn ouders en andere betrokken inwoners en organisaties om tafel om samen een passend plan van aanpak te maken. Hierbij is de vraag van de inwoner het uitgangspunt.

Mantelzorg gaven wij een extra impuls met de vaststelling van het groeidocument Mantelzorg. Bijvoorbeeld in de vorm van een mantelzorgmakelaar en een strippenkaart respijtzorg. Ook stelden we een wooncoach voor ouderen aan. We openden het Zilverhuus en Convent.

Voor alle klanten in de bijstand brachten we in beeld wat de ontwikkelmogelijkheden naar betaald werk zijn. We ontwikkelden de participatierotonde. In gesprek met de klant bepalen we waar deze staat op de participatieladder. Vervolgens wordt duidelijk wat er nodig is om de stap naar werk te kunnen zetten. Voor iedere stap is in beeld welke ondersteuning of instrumenten we in kunnen zetten en welke partners we

Wij stelden nieuw sociaal beleid op. Hierin doen we 8 beloftes aan onze inwoners en leggen we de focus op 5 thema's. We richtten de Task Force Sociaal Domein op met 30 maatregelen. We versterkten de samenwerking in het preventieve veld met onze partners als SWL, Rijnstad en MEE. De brede adviesraad Sociaal Domein werd opgericht. We stelden groeidocumenten op voor Mantelzorg en Dementie. Samen met onze lokale partners vormden we een coalitie Kansrijke Start voor onze jongste jeugd, gericht op de eerste 1000 dagen. We maakten een verdiepende bestandsanalyse van de bijstandsgerechtigden in onze gemeente. Het aantal bijstandsgerechtigden daalde in de afgelopen jaren. Vervolgens bepaalden we een aanpak. We sloten een Lokaal Preventie Akkoord voor gezondheid met 42 partners en ondernemers en natuurlijk met onze inwoners.

hiervoor kunnen inzetten. Deze aanpak wierp zijn vruchten af. Het aantal bijstandsgerechtigden nam af van 449 begin 2018 naar 429 aan het eind van 2021. Gelukkig was dit 122 minder dan de prognose van stijging die Berenschot deed in het tweede-golf-scenario van COVID-19. Het economische tij zat ons mee.

Om armoede te voorkomen werkten we aan vroegsignalering. De HAN voerde met ons en twee andere gemeenten een onderzoek uit. Het resultaat hiervan was een handboek om de dienstverlening en bejegening van inwoners te verbeteren. Met de Stichting Welzijn Lingewaard voeren wij dit in.

In het sociaal domein was de invloed van COVID-19 goed merkbaar. In de jeugdzorg nam de vraag naar jeugd-ggz en individuele begeleiding toe als gevolg van klachten die gerelateerd zijn aan angst, depressie en eenzaamheid. De cijfers van de Wmo lieten een daling zien. Minder ouderen en kwetsbare volwassenen maakten gebruik van voorzieningen waarbij zij in contact komen met anderen, zoals dagactiviteiten en vraagafhankelijk vervoer.

Welk beleid stelden we op?

In 2020 stelden wij het beleidsplan sociaal domein 'Iedereen doet mee' 2021 – 2024 vast. De belangrijkste wettelijke kaders voor dit plan zijn de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Deze wetten zijn opgesteld met de bedoeling mensen zo goed mogelijk mee te laten doen in de samenleving. Wij nemen in het plan deze bedoeling als uitgangspunt, niet de letterlijke regels.

We werken vanuit de drie pijlers gebiedsgericht werken, preventie en samenwerking. Met uw raad stelden wij in het voorjaar van 2020 eerst de kaders voor het nieuwe beleidsplan vast.

We focussen ons op 5 thema's:

1. Opgroeien en opvoeden
2. Gezond en gelukkig ouder worden
3. Uit de verwarring
4. Nieuw in Lingewaard
5. Aan het werk!

Wat deden we extra?

Sinds de decentralisatie van zorgtaken met de invoering van de Jeugdwet, de Wmo 2015 en de Participatiewet in 2015 kregen gemeenten veel meer verantwoordelijkheid voor de zorg van haar inwoners. De kosten stegen doordat de hulpvragen van inwoners toenamen. Ook kregen we steeds nieuwe taken erbij. In 2019 gaf uw raad de opdracht om de tekorten in het sociaal domein te onderzoeken en met voorstellen te komen om de kosten beheersbaar te houden. De Taskforce Sociaal Domein werd in het leven geroepen. Na een grondige analyse stelden wij 30 maatregelen voor met als lijn efficiënter werken, meer overzicht door meer regie te voeren, beter samenwerken en slimmer gebruik maken van kansen in de samenleving en bij onze partners. We gaven hiermee een belangrijke impuls aan de kwaliteit en werkwijzen en richtten ons meer op preventie. Wij voerden deze maatregelen uit met ingang van 2020 en informeerden uw raad regelmatig over de voortgang. In 2022 loopt de Taskforce af. Het beleidsplan Sociaal Domein sluit aan op de ingezette lijn van de maatregelen uit de Taskforce.

Op uw verzoek maakten wij een stappenplan om de gemeente Lingewaard dementievriendelijk te maken. Samen met de partners zetten wij de eerste stappen richting een dementievriendelijk Lingewaard door het opstellen van een groeidocument Dementievriendelijk Lingewaard.

We zijn bezig met de uitvoering van de wijziging van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet en de inburgeringswet per 1 januari 2022. We treffen voorbereidingen voor de decentralisatie van de Wet beschermd wonen per 1 januari 2023.

Onderwijshuisvesting

Wat hebben we gedaan?

Concept ontwerp OBC Bommel

IKC De Vonkenmorgen, IKC De Doornick, IKC Het Sterrenbos en OBC de Heister zijn de eerste scholen die in aanmerking kwamen voor nieuwbouw. Dit stond opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan dat uw raad in 2019 vaststelde. We startten in de afgelopen periode ieder half jaar met een volgende school. De renovatie van de scholen aan het Ot en Sienpad en het PRO College rondden wij af.

Met het 'Afwegingskader Renovatie of Nieuwbouw' maakten wij voor iedere locatie de keuze voor nieuwbouw. Daar waar nodig combineren we dit met de bouw van een nieuwe gymvoorziening. Dit levert voordelen op bij de aanbesteding. Bij de plannen nemen we ook de prognoses voor het leerlingenaantal in de betreffende kern mee. Voor OBC Bommel rondden we een massastudie en een schetsontwerp af. Ook hebben we voor deze school al een ruimtelijk, functioneel en technisch Programma van Eisen opgesteld. Tenslotte selecteerden we de architect, de adviseurs en de bouwprocesmanager en startten we met het Voorlopig Ontwerp. Voor IKC Het Sterrenbos rondden we de massastudie af en de bepaalden we de locatie van de nieuwbouw. Voor IKC De Vonkenmorgen is de massastudie klaar, maar moeten we de locatie van de nieuwbouw nog bepalen. Voor IKC De Doornick bepaalden we de locatie van de nieuwbouw en selecteerden we de bouwprocesmanager.

Naast nieuwbouw startten wij met het overdragen van de juridische eigendom aan de schoolbesturen. Dit proces zetten wij voort in de komende jaren voor de resterende vijf scholen.

Welk beleid stelden we op?

In 2019 stelden wij samen met de schoolbesturen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs op. Het IHP vormt het beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2019-2035. Met dit plan brachten we voor de komende jaren de vervangingsopgave voor de scholen in onze gemeente in beeld. Het IHP herijken we elke 4 jaar, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment.

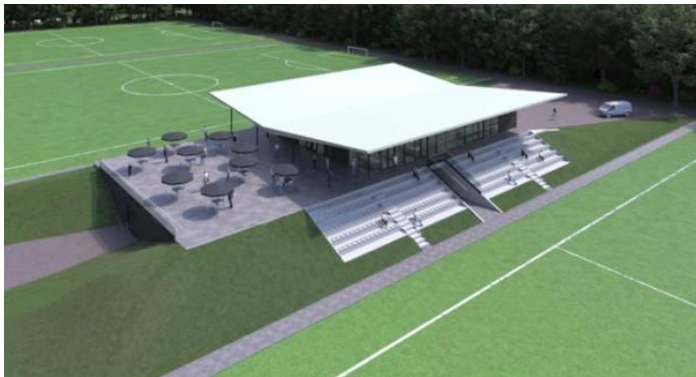
Wat deden we extra?

We breidden het IKC Binnenstebuiten uit met twee lokalen. Dit doen we vanwege het structurele ruimtetekort bij dit IKC.

Voor alle 21 scholen in het primair en basisonderwijs brachten wij in beeld wat er nodig is op het vlak van renovatie of vervanging in de komende 20 jaar. Hiervoor stelden wij het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs op. In deze collegeperiode startten we met drie scholen in het basisonderwijs en één school in het voortgezet onderwijs. Wij rondden de renovatie van het Ot en Sienpad en het PRO college af.

Sport

Wat hebben we gedaan?

Nieuw clubgebouw Jonge Kracht

Mede door COVID-19 nam de open club gedachte een grote vlucht. We werkten meer en beter samen en hielden bij nieuwbouw en renovatie rekening met meervoudig gebruik. Het speerpunt bewegingsonderwijs liep door COVID-19 vertraging op. Het onderwijs, onze belangrijkste samenwerkingspartner hierbij, had de afgelopen periode hele andere prioriteiten. In november 2021 stelde uw raad de richting vast voor het maatschappelijk accommodatieplan Huissen, waaronder ook de sportfaciliteiten/sportthal vallen.

Om woningbouw te kunnen realiseren verplaatsten we vv Jonge Kracht in Huissen. We realiseerden duurzame nieuwbouw met zonnepanelen. Er zijn plannen in voorbereiding om onder andere kunstgrasvelden aan te brengen bij sportpark de Poel in Angeren. Dit bekostigen we met de bouw van woningen op de huidige locatie.

Welk beleid stelden we op?

In 2021 stelden wij het sportbeleid gemeente Lingewaard 'Goed in beweging' 2021 en verder vast. Dit deden wij samen met Stichting Lingewaard Sport, sport- en cultuurcoaches en andere partners. Het lokale sportakkoord vormde het fundament voor het nieuwe sportbeleid. Werkgroepen bestaande uit sport- en cultuurcoaches, Lingewaard Sport, mensen uit het werkveld en de gemeente gingen aan de slag met actiepunten uit het akkoord. Voor het beleidsplan hanteerden we dezelfde lijnen als in het Taskforcerapport en het beleidsplan sociaal domein: efficiënter werken, meer overzicht door meer regie te voeren, beter samenwerken en slimmer gebruik maken van kansen in de samenleving en bij onze partners.

Wat deden we extra?

Lingewaard Sport! heeft het initiatief voor het lokale sportakkoord genomen. De gemeente werkte als belangrijke partner hieraan mee. 58 lokale partners met een sport, welzijns-, onderwijs, zorg of overheidsachtergrond hebben het akkoord in oktober 2019 ondertekend.

We realiseerden begin 2021 de tijdelijke voorziening voor gymonderwijs in Huissen voor de turnvereniging SGS. We verplaatsten de voetbalvereniging Jonge Kracht in Huissen en we bereidden een renovatie van Sportpark de Poel in Angeren voor. De Open Club gedachte nam een grote vlucht. We sloten een Lokaal Sportakkoord en stelden het beleidsplan sport vast. Vier werkgroepen gingen aan de slag met de actiepunten uit dit akkoord. Dit leverde onder meer walking handbal, balkonbeweegdag en de ontwikkeling van een digitaal sportplatform op.

Accommodaties

Wat hebben we gedaan?

Ontmoetingscentrum Doornenburg

Per kern maken we een plan om het voorzieningenniveau vast te stellen. Met de uitvoering van het deelplan Gendt startten wij in deze collegeperiode. Eind 2021 bepaalden we de richting voor het deelplan Huissen, waarin ook een multifunctionele accommodatie is opgenomen. Dit plan werken we in 2022 verder uit. De oude vergaderzalen in Huissen is een mogelijke locatie om een MFA te realiseren. Op verzoek van uw raad startten we een onderzoek naar hergebruik van de kerk van Huissen-stad. Wij maakten ook een start met een deelplan voor Haalderen.

Voor de gemeentelijke ontmoetingscentra en de binnensportaccommodaties harmoniseerden wij de huurtarieven in november 2021. De verschillende vastgoedcategorieën binnen de gemeente krijgen hiermee eenzelfde behandeling. We voeren deze stapsgewijs in. Voor de buitensportaccommodaties liep de harmonisatie vertraging op door COVID-19. In 2022 worden hier resultaten verwacht.

In Bemmelen, Doornenburg en Huissen startten we pilots waarin we algemene ontmoetingsruimten voor ouderen realiseerden.

Welk beleid stelden wij op?

In april 2019 stelde uw raad de Contourennota Accommodatie- en Vastgoedbeleid vast. Hiermee was er een duidelijk kader waarmee we per kern het voorzieningenniveau kunnen vaststellen. Daarna startten wij met deelplannen per kern.

Om het lokale voorzieningenniveau vast te stellen werkten twee kernen in deze collegeperiode een deelplan uit: Gendt en Huissen. Dit deden we samen met inwoners en verenigingen. We harmoniseerden de huurtarieven voor de binnensportaccommodaties en gemeentelijke ontmoetingscentra. In Bemmelen realiseerden we met de herbouw van het gemeentehuis een locatie waar gemeentelijke bijeenkomsten kunnen plaatsvinden. In Huissen startten we met de ontwikkeling van de Aloysiuslocatie.

Leefbaarheid

Wat hebben we gedaan?

Inwonersinitiatief Oude Appelbongerd, Gendt

Doornenburg, Haalderen, Zilverkamp, 't Zand en Gendt stelden dorps- en wijkontwikkelplannen op. Doornenburg stelde ook al een vervolgplan op het eerste plan op en sloot een Dorpendeal met de provincie. Hierbij ontvangt Doornenburg twee jaar subsidie om speerpunten uit het DOP nog beter te kunnen uitvoeren.

Lingewaard Doet!, het platform voor inwonersinitiatieven, was succesvol. Alle kernen kwamen in deze collegeperiode twee keer aan de beurt.

Door COVID-19 liep vooral in 2020 het participatieproces voor de revitalisering van de Zilverkamp vertraging op. Begin 2021 hebben we bewoners daarom digitaal mee laten denken via Samen Lingewaard. Hierdoor konden de werkzaamheden doorgaan en wisten we een groot deel van het project te realiseren. De laatste fase van de revitalisering van de wijk ronden wij af in 2023. Uit onderzoek blijkt dat de bewoners voor het overgrote deel tevreden zijn met de opknappwerkzaamheden in de wijk.

We stelden een BOA aan tegen vervuiling in het buitengebied. Deze is ook ingezet voor de handhaving van de COVID-19 maatregelen. De aanpak van ondermijningscasussen werd standaard in onze werkwijze opgenomen. Er zijn meerdere interventies gestart op de verschillende ondermijningsthema's uit het college uitvoeringsprogramma zoals een integriteitsclausule vastgoed, sluiten van drugspannen, aanscherping Damoclesbeleid, en Leerlingalert. De eerste elementen uit het programma Keurmerk Veilig Buitengebied staan in de startblokken om uit te voeren.

Welk beleid maakten we?

In 2019 stelden wij het beleidsplan spelen "Buitenspelen, ja leuk!" vast. Hierin staat de beheervisie en de analyse van speelruimte in de gemeente. Ook stelden wij in 2019 het uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit vast.

Wij evalueerden het Landschapsontwikkelingsplan. Hieruit blijkt dat in algemene zin de doelstellingen van dit Landschapsontwikkelingsplan zijn bereikt. De evaluatie mondde uit in een 10-tal beleidsmatige aanbevelingen voor de gewenste ontwikkeling van landschap en natuur en bijbehorend instrumentarium. De aanbevelingen krijgen een plek in de (uitwerking van de) omgevingsvisie.

Begin 2022 stellen wij de Cultuurnota 2022 en verder: "Beleef kunst en cultuur in Lingewaard" vast. Deze kwam tot stand met partners en inwoners. De nota is gericht op cultuur- en bibliotheekbeleid.

Doornenburg stelde een vervolgplan op voor hun eerste dorpsontwikkelplan; Dorpsontwikkelplan 2.0. De werkgroep Doornenburg sloot een dorpendeal met de Provincie en de gemeente. Lingewaard Doet! was zeer succesvol: tot nu toe zijn 143 initiatieven gestart, daarvan zijn er 139 geslaagd. Er kwam een extra BOA die ook werd ingezet voor handhaving van de COVID-19 maatregelen.

Wat deden we extra?

Naast de voorgenomen dorps- en wijkontwikkelplannen uit het college uitvoeringsprogramma, stelden ook de bewoners van de wijk 't Zand in Huissen een wijkontwikkelplan op.

Als gevolg van COVID-19 zetten wij veel extra in op handhaving van de regels.

Hoofdstuk 4 Financiële paragraaf

We slaagden erin de afgelopen periode een gezond financieel beleid te voeren met een uitstekend weerstandsvermogen. Samen met uw raad ontwikkelden wij een nieuwe opzet voor de programmabegroting. Ondanks de onzekerheden, bijvoorbeeld als gevolg van COVID-19 en de herverdeling van het gemeentefonds, stelden wij ook voor de komende jaren een structureel sluitende meerjarenbegroting op. We slaagden er ook in om de ozb alleen te verhogen met de inflatiecorrectie. De lokale lasten stegen als gevolg van de afvalstoffenheffing. Dit sluit aan bij de landelijke trend van stijgende kosten voor afvalinzameling.

Bij het opstellen van het college uitvoeringsprogramma in 2018 gaven wij aan dat de meeste onderwerpen in de programmabegroting 2019 verwerkt waren. Voor enkele onderwerpen was dat nog niet mogelijk. Bijvoorbeeld omdat we eerst moesten onderzoeken wat de aanpak zou worden.

De besluiten die u de afgelopen jaren heeft genomen, zijn verwerkt in de begroting 2022-2025. Enkele besluiten vergen nog extra middelen als de uitwerking van de plannen duidelijk zijn:

- In 2021 stelde uw raad het GMP+ 2022 – 2025 vast. Voor 2022 zijn de middelen beschikbaar om de eerste zes infrastructurele projecten en drie verkeersonderzoeken uit te voeren. Ook onderzoeken we hoe het traject Bochten Karstraat kan worden aangepast, zodat veiligheid en doorstroming verbeterd worden tegen lagere kosten dan nu gereserveerd. Hierbij wordt primair uitgegaan van het bestaande tracé. Of er na de afronding van deze voorbereidingen ook tot uitvoering wordt overgegaan hangt af van verdere besluitvorming. Bij de Septembercirculaire stelde uw raad 1,5 miljoen euro incidenteel beschikbaar voor mobiliteitsvraagstukken. Daarnaast stelde uw raad 5 miljoen euro investeringsruimte beschikbaar. Bij de uitwerking van plannen wordt duidelijk hoeveel extra middelen er nog nodig zijn.
- Voor de integrale accommodatieplannen per kern streefden we naar een budgetneutrale uitvoering, waarbij er eventueel sprake kon zijn van een verschuiving van middelen per kern. Met de gebouwen die we afstoten, krijgen we middelen om te investeren in maatschappelijk vastgoed. Een budgetneutrale uitvoering voor Huissen blijkt niet mogelijk. Hiervoor worden in de nieuwe raadsperiode aanvullende voorstellen gedaan.
- De projecten uit het IHP blijven vooralsnog binnen de gestelde budgetten van januari 2019. Deze budgetten indexeerden we bij de begroting 2022 met terugwerkende kracht. Daarnaast maken we per locatie locatiegebonden kosten. Dit zijn bijvoorbeeld kosten voor het bouwrijp maken van de locatie, de inrichting van de openbare ruimte, sloop van bestaande gebouwen, kosten voor tijdelijke huisvesting, de kosten van de bestemmingsplanprocedure, de afschrijving van boekwaardes. De definitieve kosten van elk project kunnen we pas bepalen na het Definitieve Ontwerp en de aanbesteding. Deze extra kosten zijn nog niet meegenomen in het projectbudget.
- -De mogelijke financiële gevolgen hiervan nemen we mee via de normale planning en control cyclus of via een apart raadsvoorstel. Indien van toepassing zullen we onderzoeken of er bij de sloop van een bestaand schoolgebouw kansen zijn voor woningbouw. De komende jaren moet uw raad een besluit nemen over te reserveren bedragen voor de uitvoering van de volgende fase van het IHP.

Bijlage 1 – Overzicht actiepunten College Uitvoeringsprogramma (peildatum 18 januari 2022)

Dit document betreft de stand van zaken van het College Uitvoeringsprogramma (CUP) in januari 2022. De stand van zaken is per actiepunt opgenomen en in overzichtsvorm weergegeven. Het overzicht is als volgt opgebouwd:

- In de meest linkse kolom staat met een kleur het interactieniveau aangegeven (zie de leeswijzer hieronder).
- In de tweede kolom staat het beoogde resultaat beschreven zoals dat in het CUP is opgenomen.

In de derde kolom staat de voortgang van de actie aangegeven met een symbool:

- = klaar, gerealiseerd
- = regulier werk, continuproces
- = Is gestart, maar loopt door
- = niet gedaan

- In de vierde, meest rechtse kolom staat een toelichting op het symbool

Leeswijzer

Interactieniveau van het actiepunt: mate van betrokkenheid samenleving		Status van het actiepunt, aangegeven met een symbool
Hoogste niveau van interactie inwoner/bedrijf/organisatie		Is gerealiseerd.
Gemiddeld niveau van interactie		Regulier werk, continu proces
Geringe interactie, gemeente beslist zelf		Is gestart maar nog niet afgerond.
Actiepunt met verschillende interactieniveaus		Wordt niet gerealiseerd.

Bereikbaarheid

Actiepunt	Status	Toelichting
<p>Verbetering ontsluiting Lingewaard</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkeersonderzoek om doorgaand verkeer Huissen-Bemmel in beeld te brengen. Dit vormt de basis voor alle vervolgonderzoeken. Een haalbaarheidsonderzoek naar een extra ontsluiting is een van de mogelijke vervolgstudies. - Politiek lobby voor een extra ontsluiting A325 en verbetering aansluiting op de Pleyroute bij de Provincie Gelderland en de gemeenten Overbetuwe en Arnhem. 		<p>In 2018-2019 is een verkeersonderzoek uitgevoerd naar doorgaand (vracht)verkeer op de route tussen de Pleybrug en Gendt. De resultaten zijn in 2020-2021 meegenomen in de actualisatie van het Regionaal verkeersmodel Arnhem-Nijmegen.</p> <p>Door de provincie is in 2019-2020 een pré-verkenning uitgevoerd naar de toekomstige verkeersbewegingen op de A325 en N325 (Pleyroute). De resultaten daarvan lieten zien dat de druk op deze wegen te groot wordt. In 2021 is de provincie verder gegaan met een verkenning van de A325-N325. Zowel ambtelijk als bestuurlijk heeft lobby plaatsgevonden naar het opstarten van een integrale gebiedsaanpak van de A325-N325, waarin ook de wens voor een extra ontsluiting van Huissen op de A325 werd meegenomen.</p> <p>In 2020-2021 is een verkeersstudie uitgevoerd naar meerdere varianten voor een extra ontsluiting van Huissen op de A325 / Arnhem. De resultaten daarvan werden meegenomen in de Mobiliteitsvisie die begin 2022 wordt vastgesteld.</p>
<p>Parallelweg langs A15</p> <p>Verrichten haalbaarheidsstudie naar mogelijke varianten, met als ambitie een parallelweg langs de A15.</p>		<p>In 2019 is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar een parallelweg A15. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de Mobiliteitsvisie. Een specifieke lobby voor de parallelweg A15 is vooralsnog niet opgestart.</p>
<p>Aanpak Papenstraat Bemmel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van het verkeersonderzoek 'Ontsluiting bedrijventerrein Houtakker II' eerst een besluit nemen over de gewenste ontsluiting van het bedrijventerrein op het omliggende wegennet. - Na besluitvorming starten met de planvoorbereiding voor de aanpak van de Papenstraat. 		<p>In 2019 heeft het college ingestemd met het voorstel om een extra verbinding te realiseren tussen bedrijventerrein Houtakker II en de Karstraat. Hiervoor is in 2020 een concept-wijzigingsplan opgesteld, die in 2021 in procedure is gebracht. Na het doorlopen van de planologische procedures moet de aanleg van de nieuwe weg en de aanpassingen op de Karstraat nog worden uitgevoerd. Naar verwachting worden deze maatregelen in 2022 uitgevoerd.</p> <p>In 2019 is gestart met de planvoorbereiding van de herinrichting van de Papenstraat. De planvoorbereiding is tijdelijk stil gelegd, omdat er nog geen zicht is op een uitvoeringskrediet én we moeten wachten op de aanleg van de nieuwe verbinding van de Houtakker II op de Karstraat.</p> <p>De Papenstraat kan op zijn vroegst in 2023 worden uitgevoerd. In het GMP-plus is een uitvoeringskrediet opgenomen voor herinrichting van de Papenstraat als prioriteit.</p>
<p>Fietspaden de Plak Bemmel</p> <p>We stellen een herinrichtingsvoorstel op voor fietsvoorzieningen op of naast de Plak. De uitvoering hiervan combineren we / stemmen</p>		<p>In 2019 is gestart met de ontwerpfase voor het project Fietspaden de Plak. Deze fase is nog niet afgerond. Na afronding wordt overgegaan op de bestekfase en moet uitvoeringsbudget worden gevoteerd. Er is veelvuldig overleg met RWS geweest over het viaduct van de Plak. Het project staat op de lijst van de regio om in aanmerking te komen voor een provinciale</p>

<p>we af met geplande rioolvervangingswerkzaamheden, groot onderhoud en de plannen van de A15..</p>		<p>subsidie voor fietsprojecten. Ook vanuit Park Lingezegen wordt een financiële bijdrage verwacht. Uitvoering is gepland vanaf 2022.</p>
<p>Openhouden van verkeersveilige dijkwegen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na het opheffen van het motorverbod en het instellen van een 60 km/uur-regime op alle dijkwegen, wordt de verkeerssituatie op de dijken in 2018/2019 gemonitord. - Op basis van deze resultaten kan worden overwogen aanvullende maatregelen te treffen. Het treffen van maatregelen dient te worden afgestemd op de dijkverzwaringplannen van Waterschap Rivierenland. - Op basis van een gedegen onderzoek brengen we de zwakke plekken in de dijklichamen rondom Lingewaard in beeld (ca. 25 km). Op basis hiervan stelt het Waterschap een plan van aanpak op. Uitvoering van dit plan zal plaatsvinden in 2023 - 2026. 		<p>In 2018, 2019 en 2020 zijn verkeerstellingen uitgevoerd op de dijkwegen. Hier kwam uit dat er in het algemeen op alle dijkwegen te hard gereden wordt, maar er gebeuren weinig verkeersongevallen. Wel zijn er af en toe klachten over geluidsoverlast van met name motoren op de zonnige weekenddagen. De politie is gevraagd vaker te handhaven op snelheid en geluid.</p> <p>Voor het treffen van infrastructurele maatregelen worden de dijkverzwaringmaatregelen van het Waterschap afgewacht. Het project dijkversterking zal de komende tijd vooral gericht zijn op de Waaldijk tussen Sprok en Sterrenschans. Daarna is de Rijndijk aan de beurt. Het project Gastvrije Waaldijk is wel relevant voor toekomstige verkeersmaatregelen op de Waaldijk.</p>
<p>Tweezijdige ontsluiting Essenpas Bemmelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - In een verkeersstudie dienen de verkeerskundige effecten van meerdere varianten onderzocht te worden. - Op basis van de resultaten dient een keuze gemaakt te worden over de gewenste tweede ontsluiting van de woonwijk Essenpas. 		<p>In de tweede helft van 2021 is de verkeersstudie uitgevoerd naar de tweezijdige ontsluiting van de Essenpas. De te maken keuze over de gewenste ontsluiting volgt in 2022.</p>
<p>Aanpak Kapelstraat-Hegsestraat Gendt</p> <p>Analyse van de verkeerssituatie en verbetervoorstellen opstellen. Analyse loopt mee in het IGOP (Integraal Ontwikkelplan Gendt) dat in 2019 met de bewoners wordt opgesteld. Na besluitvorming kunnen de gewenste maatregelen worden uitgewerkt en uitgevoerd.</p>		<p>De aanpak Kapelstraat-Hegsestraat is vanwege conflicterende omleidingsroutes bij werkzaamheden van de Provincie uitgesteld naar de zomer van 2022. Er is hiervoor SPV-subsidie toegekend van het Rijk.</p>

Woningbouw

	Actiepunt	Status	Toelichting
	<p>Versnelling woningbouwprogramma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actualisatie woningmarktonderzoek Lingewaard. - Zoeken naar nieuwe locaties om doelen te halen: <ul style="list-style-type: none"> o Brainstormsessie met interne en externe partijen om tot een concretisering te komen voor locaties en woningtypologie. o Op grond hiervan maken we een notitie voor college en raad met per kern mogelijke locaties. - Maken bestuurlijke keuzes nieuwe locaties. - Waar mogelijk versnelling aanbrengen in (bestaande) plannen en projecten. Dit doen we onder meer door: <ul style="list-style-type: none"> o Intensiveren van de monitoring van woningbouwprojecten. o Nog frequenter in gesprek gaan met marktpartijen, corporaties, makelaars, vertegenwoordigers dorpsraden, regiogemeenten en provincie (belanghebbenden); zo mogelijk met een aanbod voor een bouwlocatie. o Bij een groeimarkt zien we dat aannemers en projectontwikkelaars niet altijd interesse hebben in de moeilijker woningbouwopgaven. Daarom willen we actief deze partijen benaderen om met hen hierover het gesprek aan te gaan. Hierdoor hopen we de eventuele obstakels te kunnen traceren om vervolgens deze weg te nemen. <ul style="list-style-type: none"> o "Voorzienbaarheid" opnemen in overeenkomsten. Projecten dienen binnen drie jaar gestart te worden anders vervalt het recht om te bouwen. Het doel hiervan is de om langlopende plannen te versnellen. In de plancapaciteit rekening houden met vertraging en/of geen doorgang vinden van een deel van de woningbouwplannen. o Ontsluiting woningbouwlocaties/mobiliteit Lingewaard in beeld brengen. o Inzet extra formatie (juridisch, ruimtelijke ordening, projectleider, mobiliteit). 	 	<p>Het versnellen van de woningbouw kende een moeilijke start omdat vooral nog gezocht werd naar oplossingen voor de vraagstukken rond stikstof en Pfas. De volgende initiatieven zijn genomen om tot een oplossing te komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In een vroegtijdig stadium vond overleg plaats met regio en provincie over nieuwe plannen; - Lingewaard neemt deel aan de Woondeal (gemeente, regio, rijk). Hierin zijn tal van maatregelen opgenomen om woningbouw te versnellen; - Vijf projecten zijn aangemeld voor de zg. "snelle 100", waaronder Driegaarden en Groenestraat/Doornenburg. Bij de snelle 100 gaat het vooral om het vlottrekken van bestaande plannen. - Ondersteuning van het rijk voor projecten met stikstof of Pfas knelpunten - Woningbouwprojecten zijn aangemeld voor de provinciale stikstofbank - Er is een monitor woningbouw; hiermee wordt beter en actueler inzicht verkregen op de stand van zaken van de bestaande woningvoorraad en de nieuw bouw projecten. <p>Parallel hieraan zijn onze Nota Wonen en ruimere beleidsregels voor individuele bouwverzoeken vastgesteld.</p> <p>Een regionaal instrumentarium is opgesteld om te stimuleren dat ontwikkelaars na het onherroepelijk worden van bestemmingsplannen ook spoedig met de bouw starten. In onze gemeente hebben we dat instrumentarium nog niet nodig gehad. De regionale verstedelijkingsstrategie waaraan nu wordt gewerkt zijn een belangrijk instrument voor de ontwikkeling van de woningbouw.</p> <p>Extra formatie is beschikbaar gemaakt voor juridische planbegeleiding en projectleiding.</p>
	<p>Woningbouw specifieke doelgroepen: starters, ouderen, flexibele woonvormen, vestigers (wervende woonmilieus)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vraag naar behoefte van de specifieke doelgroepen meenemen in woningmarktonderzoek. - Met specifieke doelgroepen gaan we in gesprek over hun wensen en belangen. Specifiek doelgroepen zijn bijvoorbeeld potentiële bewoners van tiny houses, tijdelijke huisvesting, "zelfbouwers", 	 	<p>In 2019 is het behoefte onderzoek uitgevoerd. Bestuurlijke keuzes voor nieuwe plannen zijn op dit onderzoek gebaseerd. Het woningmarktonderzoek heeft input opgeleverd voor het bouwprogramma.</p> <p>Er lopen verschillende projecten waar specifieke doelgroepen (starters en ouderen) een plek krijgen in het programma. Denk aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blauwe hoek Doornenburg (starters en senioren), hier vertraging door stikstof - Oostervelden Bemmelen, is inmiddels opgeleverd

	<p>potentiële bewoners uit steden die willen wonen in Lingewaard (forenzen), meegroeiwoningen, meergeneratiewoningen, kangoeroewoningen. Dit doen we door bijeenkomsten te organiseren voor deze doelgroepen.</p> <p>- Om partijen enthousiast te krijgen voor wervende woonmilieus gaan we in gesprek. Mogelijkheden overleggen met corporaties om starters een contract voor bepaalde tijd aan te bieden, bijvoorbeeld door in de prestatieafspraken hiervoor een pilot te starten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Op den Winkel Angeren (CPO senioren) - Op de locatie St Martinuskerk Gendt (senioren) opgeleverd. - Mariaplein Haalderen (senioren); - 6 tijdelijk woningen in Haalderen (voor o.a. starters) - Bemmelslag de Hoefslag (jongeren). - Malenborch Huissen, (starters) - Gendt herstructurering Staatslieden buurt (meer woningen voor senioren) <p>Prestatieafspraken met corporaties zijn vanaf 2020 meerjarig geactualiseerd op basis van de uitgangspunten in de Nota Wonen. Onderdeel van de afspraken is een wooncoach voor senioren (gestart per april 2021). Eind 2021 is het jaarplan 2022 met de corporaties vastgesteld. Hierin hebben we o.a. opgenomen dat, gericht op de doelgroep starters, Waardwonen onderzoek gaat doen naar mogelijkheden van het fysiek splitsen van woningen en het toepassen van Friendscontracten.</p> <p>Ook het aanbieden van tijdelijke huurcontracten aan starters is opgepakt. De afgelopen jaren plaatsten we al enkele starters. Ook is voor starters eind 2021 de starterslening verruimd. Voor het vinden van locaties voor tijdelijke woningen zijn we in gesprek. De eerste tijdelijke woningen worden in 2022 in Haalderen opgeleverd. Daarnaast stellen we uitgangspunten op voor tijdelijke woningen en onderzoeken we concrete locaties. Besluitvorming hierover vond begin 2022 plaats. Voor een locatie in Haalderen is inmiddels overeenstemming bereikt.</p> <p>Er is ook beleid ontwikkeld voor doelgroepen (genoemd in Nota Wonen) als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - woonwagendbewoners; - arbeidsmigranten (wordt vanaf het tweede kwartaal van 2022 vastgesteld) <p>In november 2021 zijn de beleidsuitgangspunten pre-mantelzorg vastgesteld (ter uitvoering van de motie pre-mantelzorg van 15 oktober 2020). Hiermee creëerden we meer beleidsruimte voor het verlenen van medewerking aan particuliere initiatieven voor pre-mantelzorg, naast de mogelijkheden voor mantelzorg die er al waren.</p>
	<p>Realiseren, versnellen woningbouwprojecten</p> <p>- Er wordt al op veel plekken gebouwd in Lingewaard. Dit overzicht leent zich er niet voor om van alle woningbouwprojecten een uitputtend overzicht op te nemen. We beperken ons hier tot het noemen van (een) nieuw(e) project(en) per kern. De projecten die gepland zijn en waarvoor het bestemmingsplan is vastgesteld noemen we hier niet.</p>	<p> In alle woonkernen is gebouwd, Participatie van de corporaties in projecten moet in de toekomst leiden tot toename van de sociale huurvoorraad.</p> <p>Om tot nieuwe plannen te komen werden extra mogelijkheden uitgewerkt naast de plannen uit het CUP die op de volgende pagina worden genoemd. Locaties die niet apart als actiepunt opgenomen staan in het CUP zijn onder meer (we noemen hier alleen de wat grotere projecten) de omgeving OBC Bemmelslag, Wapen van Bemmelslag, het Hof van Klein Baal in Haalderen, Martinuskerk en Ancari in Doornenburg, Im Weissen Rossel/achter de</p>

	<p>- Daarnaast gaan we in Bommel, Angeren, Haalderen, Gendt en Doornenburg in 2018/2019 starten met zoeken naar nieuwe woningbouwlocaties. Zie ook het actiepunt versnellen woningbouwprogramma.</p>		<p>Kruigang, Staatslieden buurt, Markt 20-24 en Villa Ganita in Gendt, Gochsestraat, Helmichstraat/Stadswal, Korte Loostraat en Aloysius in Huissen en tot slot in Angeren Op den Winkel en Lodderhoeksestraat.</p>
	<p>Huissen, Bloemstraat, Driegaarden, Polseweg</p>	<p> </p>	<p>We ontwikkelden de nieuwe wijk Driegaarden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestemmingsplannen Driegaarden fase 1a en 1b/Gochsestraat zijn vastgesteld en onherroepelijk geworden. We startten met de bouw. - We bereidden een visie voor Driegaarden 2 en 3 voor. <p>We voerden de visie Polseweg grotendeels uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We leverden in 2021 nieuwe velden op. We leveren het clubgebouw in 2022 op. - De planologische procedure voor het gecombineerde plan voor Malenborch en het Slingerbos start in het eerste kwartaal van 2022.
	<p>Bommel, Plakse Wei en nieuwe uitbreidingswijk</p>	<p> </p>	<p>Het bouwproces in het plangebied Plaksewei is afgerond.</p> <p>Voor de locatie aan de Zandsestraat stelde uw raad de ontwikkelstrategie vast. We werken aan een stedenbouwkundig plan.</p>
	<p>Gendt: Vleumingen-West</p>	<p> </p>	<p>Fase 1 is in uitvoering. Planvorming voor fase 2 is opgestart.</p>
	<p>Doornenburg: Plan Groenestraat</p>	<p> </p>	<p>Het plan is overgenomen door een projectontwikkelaar. De planologische procedure voor woningbouwproject plan Groenestraat start in het eerste kwartaal van 2022.</p>
	<p>Haalderen: Mariaplein</p>	<p> </p>	<p>De vergunning voor dit project is verleend. Bouw is klaar eind 2022.</p>
	<p>Angeren: Sportpark de Poel</p>	<p> </p>	<p>De planologische procedure voor woningbouwproject de Poel start in het eerste kwartaal van 2022.</p>

Bedrijvigheid

	Actiepunt	Status	Toelichting
	<p>Verbetering dienstverlening aan ondernemers</p> <p>Uitbreiding en verbetering dienstverlening aan ondernemers door een plan van aanpak op te stellen om de dienstverlening aan ondernemers gericht en merkbaar te verbeteren. Daar maken de volgende aspecten deel van uit:</p> <p>Incompany workshop (incl. medewerkers van externe uitvoeringsorganisaties) 'de ondernemende medewerker'.</p> <p>Actieve deelname in het project 'effectieve dienstverlening'.</p> <p>Interne adviesgroep ondernemersinitiatieven.</p> <p>'Rode loper aanpak', d.w.z. dat bij grondverkoop de potentiële koper van begin tot einde aan de arm wordt meegenomen. Van oriënterend gesprek tot aan gereedstaand pand. Deze aanpak wordt zoveel mogelijk gehanteerd door de gemeente zelf, maar ook door de externe organisaties die in opdracht van de gemeente diensten uitvoeren.</p> <p>Meer structurele momenten met ondernemend Lingewaard.</p> <p>Bedrijfsbezoeken met college en raad; i.s.m. de te vormen raads werkgroep.</p> <p>Gezamenlijke aanpak winkelgebieden.</p>	 	<p>Acties zijn gerealiseerd.</p> <p>De bedrijfsbezoeken hebben we door COVID-19 deels niet kunnen afleggen.</p> <p>We hebben in deze periode meerdere malen de enquête MKB-vriendelijke gemeente gehouden. Dit doen wij om de twee jaar. In 2017 was ons rapportcijfer nog een 5.8. In 2019 stegen we naar een 6.2 en in 2021 behaalden we een score van 6.8. Een stijging die aansluit bij onze ambitie in de programmabegroting.</p> <p>Op alle pijlers zoals opgenomen in deze rapportage hebben we opnieuw beter gescoord ten opzichte van de periode er voor.</p> <p>De afgelopen jaren is er regelmatig overleg gevoerd met alle ondernemersverenigingen van de verschillende kernen. Daarnaast richtten we in 2021 de Stichting Centrummanagement Lingewaard op. Voor de winkelgebieden in Bemmeler, Gendter en Huisser voerden we met de winkeliersverenigingen centrummanagement in. Deze heeft als doelstelling het versterken van de aantrekkingskracht en daarmee het economisch functioneren van de winkels, horeca, dienstverlening en de weekmarkten in de centra van de gemeente Lingewaard en het verbeteren van het vestigings- en verblijfsklimaat in het gebied.</p>
	<p>Aantrekkelijke vestigingsmilieus realiseren en behouden: bedrijventerreinen</p> <p>Realiseren Lingewaardse bedrijfsinvesteringszones. De Lingewaardse BIZ bestaat uit maatwerk per terrein en is gericht op samenwerking. Bedrijven reserveren middelen die ten goede komen aan de terreinen. Per terrein gaan wij opinieleiders zoeken en rond een gezamenlijk thema aan de slag. Op het ene terrein kan dit duurzaamheid zijn (bijv. zonnepanelen) op de andere veiligheid, etc. Ondernemers moeten zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen, zich organiseren.</p> <p>Revitalisering van bedrijventerreinen. Het streven is om bedrijfslocaties aan de Polseweg te transformeren in o.a. woningbouw. De Houtakker 1, bedrijventerrein Gendter, Bemmeler en Pannenhuis vertonen verouderingsverschijnselen. Om deze terreinen kwalitatief op orde te houden/brengen zullen revitalisering opgezet worden te beginnen bij de Houtakker 1.</p>	 	<p>Revitalisering De Houtakker is afgerond. Er hebben 5 ondernemers gebruik gemaakt van het gevelstimuleringsfonds om hun gevel en voorterrein te renoveren. Er is een voetpad gerealiseerd vanaf de bushalte aan de Papestraat over het hele terrein en er is meer groen gerealiseerd. De bedrijfsinvesteringszone (BIZ) is inmiddels functioneel voor het hele terrein.</p> <p>Revitalisering van het terrein Gendter – Bemmeler is gestart in 2021.</p> <p>Voor Pannenhuis loopt overleg over de besteding van provinciale subsidie die is toegekend.</p>

	<p>Acquisitie bedrijventerreinen Marketing versterken door verbeteren websites bedrijventerreinen en NEXTgarden, regionaal adverteren, bezoek aan beurzen, inzet externe bedrijfsmakelaar. Acquisitie optimaliseren onder andere door een meer proactieve houding en de 'rode loper'-aanpak.</p>	✓	De inzet op de versterking van de marketing is gerealiseerd. Dit heeft ertoe geleid dat er in de afgelopen jaren veel kavels zijn verkocht. We startten met een overcapaciteit van 20 ha.. Na vier jaar zijn alle beschikbare kavels op de bedrijventerreinen uitverkocht. Uitbreidingsruimte voor de toekomst is nodig en wordt uitgewerkt voor Agropark.
	<p>Snel internet buitengebied De aanleg van snel internet in het buitengebied is een aangelegenheid van marktpartijen. Wij blijven stimuleren dat er glasvezel komt. We scheppen heldere voorwaarden zodat het voor iedereen mogelijk wordt om aan te sluiten. We houden toezicht op de uitvoering. Wij informeren de inwoners gedurende het hele proces.</p>	✓	Is gerealiseerd als eerste van de regio samen met Berg en Dal.
	<p>Bevorderen werkgelegenheid voor mensen die minder gemakkelijk aan een baan kunnen komen (Aansluiting Arbeidsmarkt onderwijs) In diverse sectoren zoals techniek, transport, zorg, tuinbouw worden personeelstekorten kwantitatief of kwalitatief verwacht. De aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs is een thema dat bij voorkeur bovenlokaal moet worden opgepakt. Het Werkgevers Servicepunt is daarbij een van onze partners. Onze aanpak bestaat uit de volgende onderdelen: Expliciet aandacht vragen voor dit thema in het regionaal portefeuillehoudersoverleg economie, o.a. door de profilering van technische beroepen bij scholieren, het versterken van opleidingen en vraag en aanbod naar stageplaatsen. Actieve deelname aan Betuwe on Stage. Themasessies met o.a. ondernemers uit specifieke sectoren: tuinbouw, logistiek, bouw, etc. Jaarlijks wordt er regionaal een logistieke dag georganiseerd bij bedrijven (voor scholieren en ouders).</p>	🔄	Wekelijks vindt er afstemming plaats tussen de Accountmanager WSP en Accountmanager Bedrijven van gemeente Lingewaard. Jaarlijks worden een vast aantal activiteiten georganiseerd, zoals Betuwe On Stage, logistieke dagen. Een deel daarvan heeft in verband met beperkingen door COVID-19 stilgelegen. Dit is een blijvend punt van aandacht.
	<p>Herstructurering Rietkamp en Leutensche Leigraaf Verkenning ontwikkelingsrichtingen welke op de langere termijn kansrijk zijn. Afhankelijk van de uitkomsten wordt beoordeeld of een actualisatie van de visie nodig is.</p>	✓	Het programma voor NEXTgarden is eind 2021 geëindigd. In december 2021 is de visie voor de komende jaren vastgesteld. Voor de Rietkamp en Leutensche Leigraaf wordt een nadere gebiedsuitwerking voorbereid.
	<p>Versterken Recreatie en Toerisme Uitvoering geven aan het actieplan zoals opgesteld in de nota Toerisme Recreatie 'Betuwe, een dijk van een landschap'. Inspelen op actuele ontwikkelingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recreatieve fietsroutes 	✓	

<p>Bij externe partijen stimuleren dat er nieuwe routes ontwikkeld worden. Bestaande fietsroutenetwerk uitbreiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wandelkeuzenetwerk Samen met gemeente Overbetuwe, Uiterwaarde projectplan opstellen voor cofinanciering bij Provincie. Recreanten-wandelnetwerk vragen naar bijzondere ommetjes. • Voetveer Bommel – Ooij Samen met gemeente Berg & Dal uitvoering geven aan het haalbaarheidsonderzoek. Op zoek naar een exploitant voor het voetveer. Burgerwerkgroepen aan beide zijden van het water in het proces meenemen. • Campagneboard De Betuwe 2 x per jaar een overleg met toeristische ondernemers en ondernemersverenigingen 1 x per jaar een overleg met alle campings. • Mauritslinie zichtbaar maken Met gemeente Zevenaar en Berg & Dal een projectplan opstellen voor co-financiering bij provincie. Landschapshistoricus bij het project betrekken. • Herinneringstoerisme Uitvoering geven aan en faciliteren 75 jaar Marketgarden en met name de periode tussen Market Garden en de bevrijding in mei '45. • Vestiging van een economische trekker (hotel/congres/wegrestaurant) bij de oprit A15. We gaan samen met externe expertise de mogelijkheden voor een hotel onderzoeken en realiseren. 	<p>▶</p> <p>▶</p> <p>↻</p> <p>✓</p> <p>▶</p> <p>▶</p>	<p>Aanpassingen in Fietsroutenetwerk rondom de Karstraat – V. Elkweg zijn gerealiseerd. Nieuwe bewegwijzering van het routenetwerk in de vorm van nieuwe overzichtsboarden zijn aangebracht.</p> <p>Voor het wandelnetwerk loopt overleg met eigenaren over aanpassingen en aanvullingen in het netwerk.</p> <p>Dit actiepunt voerden wij samen met de gemeente Berg en Dal uit. Realisatie is nu nog afhankelijk van besluitvorming bij de gemeente Berg en Dal.</p> <p>Activiteiten in kader van 75 jaar bevrijding zijn doorgeschoven naar 2022.</p> <p>Voor het realiseren van een recreatieve trekker werken we inmiddels in een samenwerkingsverband aan een tuinbouw-belevingscentrum in combinatie met een hotelfunctie. Dit is verwoord in de visie Next Garden.</p>
--	---	---

Duurzaamheid

	Actiepunt	Status	Toelichting
	<p>Verduurzaming eigen gebouwen- het goede voorbeeld geven Plan van aanpak energie besparende en energie opwekkende maatregelen voor de gebouwen van de gemeente via regulier onderhoud en extra ingrepen. Evaluatie revolverend fonds sportaccommodaties. Plan voor Zonnepanelen voor eigen gebouwen met concrete doelstelling voor het aantal panelen in 2022. Pilot: wij leggen op 5 gemeentelijke gebouwen minimaal 2.500 zonnepanelen. Plan van aanpak energie neutrale gemeentelijke organisatie.</p>		<p>Voor het eigen vastgoedbezit van de gemeente Lingewaard hebben we in kaart gebracht welke maatregelen nodig zijn om de gebouwen tenminste naar energielabel B te brengen. Deze maatregelen zijn in 2020 en 2021 uitgevoerd.</p> <p>Het revolverend fonds is geëvalueerd en ondergebracht in het Energietransitiefonds.</p> <p>Het plan voor het leggen van zonnepanelen op eigen gebouwen is afgerond en uitgevoerd. Er zijn op 6 gebouwen 3.222 panelen gelegd met een totale capaciteit van bijna 1 miljoen KWH per jaar (vergelijkbaar met de energiebehoefte van circa 300 huishoudens).</p> <p>Bij de uitwerking van de maatschappelijke huisvestingsplannen per kern nemen we standaard mee welke maatregelen en investeringen nodig zijn om de te behouden gebouwen energieneutraal te krijgen.</p>
	<p>Energie neutraal (glas)tuinbouwgebied Monitoringsysteem energieprestaties Onderzoek windturbines Bergerden (slagschaduw, natuur) Routekaart energieneutraal NEXTgarden Onderzoek Hoge Temperatuur Opslag (HTO) Onderzoek geothermie Onderzoek uitrol warmtenet als onderdeel van de regionale energiestrategie (RES)</p>		<p>NEXTgarden is in 2030 energieneutraal op gebiedsniveau. Die ambitie is vastgelegd in het beleidskader energietransitie, in november 2020. Een routekaart hiervoor is opgenomen in de begroting 2021. In het beleidskader is tevens een gemeente brede monitoringssystematiek opgenomen.</p> <p>De provincie heeft besloten dat de windturbines Bergerden niet gerealiseerd kunnen worden, in verband met natuurwaarden.</p> <p>In september is er een proefboring HTO uitgevoerd om de bodem in beeld te brengen. Een uniek project in Europa. De eerste resultaten laten zien dat er op twee bodemlagen mogelijkheden lijken te zijn voor HTO.</p> <p>We deden onderzoek naar geothermie. Een deel van het onderzoek loopt nog. Reguliere geothermie tot een diepte van ongeveer 3.000 is niet mogelijk.</p> <p>In 2021 is het Lingewaardse Warmte Infra Bedrijf opgericht. Dit gaat zo'n 2 kilometer extra warmteleiding realiseren op NEXTgarden. Daarbij lopen er onderzoeken naar de mogelijkheden van zon-thermisch (Lingewal en naast de Ingenieur Molsweg) en aquathermie als duurzame opwekbron voor warmte.</p>
	<p>Aardgasloze wijken in Lingewaard Warmtetransitievisie voor de hele gemeente. Zilverkamp is de eerste Lingewaardse 'Wijk van de toekomst'. Opstellen van een transitieplan voor realiseren van duurzame warmtevoorziening in samenwerking met bewoners en betrokken partijen. Transitiefonds duurzaamheid instellen. Aan de slag met de eerste kansrijke wijken.</p>		<p>De transitievisie warmte is vastgesteld door uw raad. Samen met inwoners (initiatieven), Lingewaard Energie, woningbouwcorporaties, netbeheerder Liander en ondernemers werken we samen om te komen tot een aardgasvrij Lingewaard.</p> <p>In de Zilverkamp hebben we met inwoners en alle partijen die meedoen aan Wijk van de toekomst een bijdrage van ruim € 4 miljoen aan het Rijk toegekend gekregen (programma aardgasvrije wijken). Ook in Doornenburg zijn we gestart met de warmtetransitie, in samenwerking met de themagroep Doornenburg Duurzaam met Energie.</p> <p>Het transitiefonds duurzaamheid is ingesteld en heet nu Energietransitiefonds.</p>

<p>Grootschalige energieopwekking, opslag en -distributie Onderzoeken in regionaal verband. De haalbaarheid van grootschalige energieopwekking. De mogelijkheden van geothermie als warmtebron en van Hoge Temperatuur Opslag (HTO). Concreet vertalen naar wind- en zonne-energieprojecten in het kader van een gezamenlijke Regionale Energiestrategie (RES). Inzetten voor een openbaar regionaal warmtenet, uitgaand vanuit warmtenetwerk NEXTgarden naar omliggende gebieden. (hiervoor kan het nodig zijn om een Lingewaards warmtebedrijf op te richten).</p>	 	<p>De eerste twee grootschalige projecten zijn gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2018 is het drijvende zonnepark door de lokale energiecoöperatie Lingewaard Energie gerealiseerd. - In 2019 is zonnepark Lingewal van 19 ha gerealiseerd. <p>Voor windenergie wordt een ontwikkeling van de locatie Caprice gefaciliteerd, op basis van de voorwaarden uit het vastgestelde kader windenergie. Rechtspraak van uw raad van State kan medebepalend zijn voor de realisatie van dit project. Daarnaast zijn we actief op het ontwikkelen van HTO, geothermie en andere duurzame warmtebronnen als zon-thermisch en aquathermie.</p> <p>De Regionale Energie Strategie is in 2021 vastgesteld. Het bod kwam tot stand met zestien gemeenten, de provincie, de waterschappen en ruim 500 stakeholders. De RES sluit aan bij ons eigen beleid, welke is vastgelegd in het beleidskader energietransitie.</p> <p>In april 2021 heeft uw raad besloten het Lingewaardse Warmte Infra Bedrijf op te gaan richten en zo'n 2 kilometer extra warmteleiding te realiseren op NEXTgarden.</p>
--	---	--

Sociale samenhang

Actiepunt	Status	Toelichting
<p>Versterken van de positie van Mantelzorgers, Vrijwilligers en Ouderen <u>Mantelzorgers:</u> Er worden thema- en trainingsbijeenkomsten voor mantelzorgers in de kernen georganiseerd. We richten ons daarbij ook op jonge mantelzorgers en organiseren voorlichting via scholen. We bieden mogelijkheden voor (korte) opvang in de kernen (Respijtzorg).</p> <p><u>Vrijwilligers:</u> We zetten in op slimme manieren om vrijwilligers te werven en de 'zilveren kracht' te benutten.</p> <p><u>Ouderen:</u> We vergroten de bekendheid over (creatieve) woonaanpassingen (domotica) en creëren een passend woonaanbod voor ouderen. We zorgen samen met lokale organisaties en verenigingen voor voldoende preventieve activiteiten.</p>		<p>We zijn begonnen met het verbeteren en uitbreiden van de ondersteuning aan mantelzorgers. Eind 2020 hebben we de communicatie rondom het aanvragen van het mantelzorgcompliment geïntensiveerd. Dit leidde tot meer aanvragen. We zijn begonnen met het verbeteren van het aanvraagproces van het compliment, versterken van het steunpunt mantelzorg bij SWL en om het aanbod respijtzorg te vergroten. Ook besteedden we extra aandacht aan mantelzorgers met verschillende achtergronden zoals jonge mantelzorgers. In april 2021 is een wooncoach voor ouderen gestart. Deze coach werkt samen met vrijwillige ouderenadviseurs, geeft ouderen woonadvies en heeft een doorverwijzende functie. In de coalitie 'Gezond en gelukkig ouder worden' werkten lokale partners samen aan de positieve gezondheid van ouderen. In 2020 is een samenwerking gestart voor een Dementievriendelijk Lingewaard, hier is ook aandacht voor mantelzorgondersteuning en samenwerking wat betreft dementie. Het groeidocument Dementie is vastgesteld. Mantelzorg gaven wij een extra impuls met de vaststelling van het groeidocument Mantelzorg in 2021.</p>
<p>Kinderen en jongeren: samenwerkingspartners en preventie, 'zorg met verblijf' voorkómen. Organisaties, vindplaatsen en 'voorliggend veld/basisvoorzieningen werken samen om tot goede oplossing van vraagstukken te komen: betrokkenen hebben 'eigenaarschap'. Werken op basis van het plan van de inwoner. We zorgen samen voor inzicht, overzicht en analyse van informatie.</p>		<p>Via gebiedsgericht werken, de inzet van een gedragswetenschapper Jeugd, het JongerenNetwerk en de start van het Jeugdgroepoverleg zijn de netwerken en werkwijzen die nodig zijn operationeel. Via de taskforce sociaal domein zijn maatregelen ontwikkeld om zorg met verblijf te voorkomen.</p> <p>We hebben dit netwerk uitgebreid door de inzet van de pilot 'gezinscoach op school' en startten gesprekken met de huisartsen om de samenwerking te verstevigen. Daarnaast kijken we voortdurend kritisch naar de opdracht die we onze maatschappelijke partners meegeven. Hierbij vinden we het belangrijk dat zij meer samenwerking op zoeken, samen afstemmen om tot een sluitend aanbod te komen en de vraag van de inwoner centraal te stellen.</p> <p>We hebben veel contact met het JongerenNetwerk en maken uitvoerig gebruik van hun ervaringsdeskundige kennis.</p> <p>Tot slot wordt, daar waar nodig, het regionale perspectiefoverleg ingezet. In dit overleg wordt samen met deskundigen en aanbieders gekeken bij een dreigende uithuisplaatsing, wat nog mogelijk (ambulant) ingezet kan worden om de uithuisplaatsing te voorkomen.</p>
<p>Aanpassen schoolgebouwen Opstellen meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs voor het opknappen en verduurzamen van schoolgebouwen. Er heeft een integrale schouw plaatsgevonden van de schoolgebouwen, met inachtneming van de bouwstenennotitie die door uw raad is</p>		<p>In de 1^e termijn van het IHP (2019 – 2023) staan 4 scholen op het programma. Ze worden opgeknapt of vernieuwd. De plannen zijn opgesteld in samenwerking met alle schoolbesturen. De uitvoering van het IHP is een langjarig plan dat deze collegeperiode overschrijdt. De nieuwbouw van OBC Bemmels zal naar verwachting voor schooljaar 2024 – 2025 worden opgeleverd.</p>

	<p>vastgesteld. De uitkomsten van de bouwkundige schouw zijn besproken met de schoolbesturen. Aanpak komende jaren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samen met de besturen worden voorkeursscenario's voor de aanpak van de schoolgebouwen onderzocht . - er wordt een financiële paragraaf opgesteld met een uitvoeringsschema. - samenvoegen tot het IHP voor de onderwijshuisvesting. - Afronding renovatie scholencomplex Ot en Sienpad Huissen en uitbreiding PRO college in Bommel. 		<p>We zijn gestart met de ontwerpfase van OBC Bommel. Bij IKC De Doornick is een keuze gemaakt tussen renovatie en nieuwbouw. De massastudie van IKC Het Sterrenbos en van IKC De Vonkenmorgen zijn naar verwachting in het eerste kwartaal van 2022 klaar voor besluitvorming.</p> <p>De 1^e termijn van het IHP heeft vertraging opgelopen door COVID-19 Het PRO college en scholen aan het Ot en Sienpad zijn afgerond.</p>
	<p>Stimuleren Open Club gedachte zodat verschillende groepen samen gebruik kunnen maken van aanwezige sportvoorzieningen (bijvoorbeeld een 'jaar-rond veld')</p> <p>Ondersteuning initiatieven van de clubs Ondersteuning bij indienen en behandelen subsidie aanvragen Ondersteunen bij delen van goede voorbeelden Bij renovatie en onderhoud rekening houden met deze ontwikkeling Koppeling met de omgevingswet Aandacht voor 'sport is voor iedereen' De 'Open Club' gedachte een prominente plek geven in de te actualiseren Sportnota</p>		<p>Bij verschillende clubs kreeg deze gedachte steeds verder vorm (bijvoorbeeld bij voetbalverenigingen GVA Doornenburg en RKHV Huissen, Walburgen Beweegt in Gendt). Deze voorbeelden kregen veel aandacht in de media, binnen de werkgroepen van het sportakkoord en bij de sportcafés waardoor een aanstekelijke werking ontstond. Mede door corona kreeg de open club gedachte bij de buitensportaccommodaties een vlucht: doordat er met name buiten gesport mocht worden en ook de binnensportaanbieders gebruik konden maken van de buitenaccommodaties, zijn de samenwerkingsverbanden uitgebreid (bijvoorbeeld bij Walburgen Beweegt en bij sportpark Ressen). Deze positieve ervaringen krijgen een vervolg. Ook het vernieuwde beheer bij sporthal De Brink geeft een impuls aan meer samenwerking.</p>
	<p>Zwem- en bewegingsonderwijs</p> <p>Zwemonderwijs: Onderzoeken of het nodig is om de regeling voor tegemoetkoming in het zwemonderwijs uit te breiden. Dit doen we door intern in beeld te brengen wat de mogelijkheden nu zijn. Met organisaties (bijvoorbeeld SWL/Vluchtelingenwerk/stichting Leergeld) in beeld brengen of er behoefte is aan uitbreiding van deze mogelijkheden. Als dat zo is, een voorstel uitwerken hoe hiermee om te gaan (dit zou wellicht via stichting Leergeld kunnen).</p> <p>Bewegingsonderwijs: Uit preventieoverwegingen door het samenbrengen van de verschillende partijen, het bewegingsonderwijs stimuleren. Eerst intern polsen wat behoeften/ideeën zijn en vervolgens in gesprek met onderwijs, Lingewaard Sport! en sport en cultuur coaches om te bespreken hoe we kunnen stimuleren.</p>		<p>De regeling voor zwemonderwijs is inmiddels aangepast en goed georganiseerd (middels het kindpakket).</p> <p>Het bewegingsonderwijs kreeg een doorvertaling in de actie in het lokale sportakkoord en sportbeleid rondom het ontwikkelen van een sport- en beweegplan per school/kindpartner. De eerste stappen in samenwerking met het onderwijs zijn gezet. COVID-19 vroeg echter andere aandacht van het onderwijs. Momenteel wordt er met een aantal scholen weer actief gewerkt aan dit plan en de beoogde uitvoerende acties.</p>
	<p>Permanente voorziening gymonderwijs Huissen (OBC)</p> <p>In het kader van de actualisering van het accommodatiebeleid wordt een voorstel voor oplossingsrichting opgesteld.</p>		<p>De vergunning van de tijdelijke voorziening is in 2020 met 5 jaar verlengd. Een definitieve plek is meegenomen in het accommodatieplan voor Huissen dat eind 2021 aan uw raad is voorgelegd. De locatie voor de nieuwe sporthal is voorgesteld op sportpark Blauwenburcht.</p>
	<p>Oplossing accommodatie probleem turnvereniging SGS</p>		<p>Uw raad heeft in december 2019 een besluit genomen over een tijdelijke oplossing voor de turnvereniging. De tijdelijke hal is begin 2021 in gebruik genomen door de turnvereniging. In</p>

<p>Voorlopig kan de turnvereniging gebruik blijven maken van de Aloysiuslocatie. Er wordt in het kader van de actualisering van het accommodatiebeleid een definitieve oplossing gezocht.</p>		<p>het accommodatieplan voor Huissen is de huisvesting voor SGS meegenomen. In het najaar 2021 is dit plan aan uw raad voorgelegd</p>
<p>Ontwikkelen van integraal accommodatiebeleid In beeld brengen welke voorzieningen in elke kern nodig zijn die ook een oplossing geven voor de knelpunten die er zijn. Opstellen contourennota met kaders voor Accommodatie- en Vastgoedbeleid om te komen tot een noodzakelijk voorzieningenniveau per kern. Op basis daarvan weten wat aan accommodaties dient te blijven of vernieuwen(samenvoegen) of afstoten en tegen welke prijs.</p>	<p>▶</p>	<p>Het college heeft in april 2019 de contourennota vastgesteld. Op basis hiervan werkten wij aan deelplannen voor de kernen Gendt en Huissen. Het huisvestingsplan voor Gendt is in 2019 opgesteld. De uitwerking ervan is gaande. Eind 2021 is het maatschappelijke huisvestingsplannen voor Huissen aan uw raad aangeboden. Dit wordt verder uitgewerkt in 2022. Wij informeerden uw raad over de voortgang van de huisvestingsplannen voor Haalderen. De plannen voor Bemmelen, Doornenburg en Angeren starten in 2022.</p>
<p>Onderzoek naar een samenhangende oplossing voor het ruimtegebrek bij en de noodzaak tot renovatie van verenigingsaccommodaties in Huissen, in combinatie met de wens voor een multifunctionele ruimte (voor cultuuruitvoeringen). Samen met accommodatie-exploitanten worden vraag en aanbod in beeld gebracht. Eén en ander in relatie met de contourennota Accommodatie- en Vastgoedbeleid. Integrale benadering van accommodatieproblemen.</p>	<p>✓</p>	<p>Een nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA) is opgenomen in het accommodatieplan voor Huissen. Dit is een richtinggevend plan dat we in het najaar 2021 aan uw raad voorlegden.</p>
<p>Geschikte locatie in Bemmelen en Huissen waar gemeentelijke bijeenkomsten kunnen plaatsvinden Aloysiuslocatie Huissen Onderzoek naar verschillende mogelijkheden en scenario's; mede in relatie met het actiepunten 'samenhangende oplossing voor het ruimtegebrek verenigingsaccommodaties in Huissen'. Met de contractpartners is afgesproken om een plan voor 58 woningen op de Aloysiuslocatie uit te werken. Echter in dit plan is geen multifunctionele ruimte meegenomen. Hierover gesprekken voeren met de contractpartner. Aanpassen gemeentekantoor Bemmelen (Mede n.a.v. het incident) Het gemeentekantoor wordt op een aantal onderdelen m.b.t. veiligheid, beveiliging, het waarborgen van de privacy, werkplekken en vergaderlocaties aangepast. Hieronder valt ook de realisatie van een multifunctionele ruimte binnen het gemeentekantoor. Een ruimte die zowel ten dienste van de gemeente (raad, bestuurders en medewerkers) als de maatschappij (inwoners) moet staan. Alhoewel onze focus primair ligt op de herbouw van de het oude gemeentekantoor, wordt de bouw van de multifunctionele ruimte,</p>	<p>✓</p> <p>▶</p> <p>✓</p>	<p>Een nieuw MFA loopt mee in het accommodatieplan voor Huissen, dat we het najaar 2021 aan uw raad voorlegden.</p> <p>Na een intensief traject stelde uw raad een bestemmingsplan vast voor de Aloysiuslocatie in Huissen. Het bestemmingsplan voorziet in de bouw van appartementen en biedt de mogelijkheid om een MFA te realiseren. De sloop van de bestaande gebouwen is gepland in januari 2022. Daarna start de bouw. Parallel hieraan is een onderzoek gestart naar een eventueel hergebruik van de stadskerk.</p> <p>De gemeente is in gesprek met de SWL en RijnWaal zorggroep over een initiatief voor dagbesteding voor ouderen in Het Convent. Zoals ook in de Minkhof, Bemmelen en het Blauwe Huukske in Doornenburg wordt georganiseerd. Het Convent maakt ook onderdeel uit van het accommodatieplan Huissen. Op dit moment richten we ons op tijdelijk gebruik voor een aantal jaar tot duidelijk is of deze accommodatie behouden blijft.</p> <p>Het gemeentekantoor is inmiddels herbouwd en medio 2020 opgeleverd.</p>

	<p>integraal meegenomen. Dit laatste is mede mogelijk omdat hiervoor reeds middelen zijn gereserveerd (krediet gemeentehuis).</p>		
	<p>Versnelling revitalisering Zilverkamp Huissen Samen met bewoners wordt voor de hele wijk een ontwerp op straatniveau of clusters van straten gemaakt voor verbetering van de fysieke leefomgeving. Het uitvoeringsplan waarin de versnelling is opgenomen, is eind 2018 klaar. De wijk is opgedeeld in 4 fasen van ongeveer gelijke omvang. De verdeling van de fasen loopt van zuid naar noord door de Nielant en van oost naar west door de centraal gelegen waterpartij.</p>	▶	<p>In 2018 en 2019 is de versnelling van de revitalisering ingezet. In 2020 is echter vertraging opgetreden door de COVID-19 maatregelen. Bewoners zijn digitaal betrokken bij het opknappen van hun straat. Naar verwachting zijn alle vier de fasen van het project gerealiseerd in 2023.</p>
	<p>Dorps- en wijk ontwikkelplannen (Doornenburg, Haalderen, Zilverkamp Huissen en Gendt) Twee keer per jaar vindt afstemming met initiatiefnemers over voortgang en realisatie plaats. Daardoor stimuleren we de inwoners in de dorpen en wijken om plannen te ontwikkelen en realiseren voor hun leefomgeving. Het IGOP Gendt zal door de inwoners van Gendt in 2019 worden opgeleverd onder (externe) procesbegeleiding.</p>	✓	<p>In Haalderen, Doornenburg, Gendt, de wijken Zilverkamp en 't Zand in Huissen hebben bewonersgroepen een DOP (dorpsontwikkelplan) of een WOP (wijkontwikkelplan) opgesteld. Doornenburg heeft een vervolg op het DOP, DOP 2.0, in 2021 aangeboden aan uw raad. Deze bewonersgroepen worden op hun verzoek ondersteund en waar nodig begeleid.</p>
	<p>Stimuleren inwonersinitiatieven Platform voor inwonersinitiatieven (Lingewaard doet). Bewoners worden extra gestimuleerd om initiatieven te ontwikkelen om de leefkwaliteit in hun buurt te verbeteren.</p>	✓	<p>Dit is volgens planning verlopen. We boden het succesvolle "Lingewaard Doet" in 2021 aan in Haalderen, Angeren, Gendt, Ressen en Bommel. In 2022 ontvangen alle huishoudens in Doornenburg en Huissen hun cheque van Lingewaard Doet. Alle kernen in deze vier jaar zijn twee keer aan de beurt geweest.</p>
	<p>Inzet BOA tegen vervuiling buitengebied Inzet buitengewoon opsporingsambtenaar specifiek voor buitengebied, bevoegd om op te treden op het gebied van milieu en flora en faunawetgeving om verrommeling en verloedering van het buitengebied tegen te gaan.</p>	🔄	<p>De BOA is aangesteld en wordt ingezet in het buitengebied. Sinds maart 2020 is deze, naast het taakaccent buitengebied, ook ingezet voor de handhaving van de COVID-19 maatregelen.</p>
	<p>Tegengaan van ondermijning In de aankomende bestuursperiode leggen we de focus op het bestrijden van zorgfraude, vastgoedfraude, drugsproductie- handel en het witwassen van crimineel geld. Opstellen van zorgfraude programma Uitvoering Bibob beleid Invoeren keurmerk veilig buitengebied Aanpak ondermijningscasussen</p>	🔄 ▶	<p>Een lokale integrale aanpak zorgfraude is opgesteld. De overige ondermijningsthema's zijn aangepakt door meerdere interventies (integriteitsclausule vastgoed, sluiten van drugsbanden, aanscherping Damoclesbeleid, voorlichtingsacties en Leerlingalert). Naar aanleiding van uitgestelde wetswijziging (Bibob) is het nieuwe Bibobbeleid in 2021 voorbereid. Het geactualiseerde beleid stelt het college begin 2022 vast, waarna het in werking treedt. De aanpak van ondermijningscasussen is een reguliere werkwijze. Vanwege COVID-19 is de invoering van het Keurmerk Veilig Buitengebied vertraagd. De eerste elementen uit het programma Keurmerk Veilig Buitengebied zijn in de opstartfase om uitgevoerd te worden. Doel van een Veilig Buitengebied is te komen tot een regionale aanpak in samenwerking met (lokale) belanghebbenden zoals gemeenten, politie,</p>

			brandweer, bewoners, agrariërs, omgevingsdienst, RIEC, natuur en landschapsbeheerders, etc.
--	--	--	---

Bijlage 2 – Overzicht overige actiepunten coalitieprogramma (peildatum 18 januari 2022)

Deze bijlage bevat de verantwoording over de overige actiepunten van het coalitieprogramma. De stand van zaken is per actiepunt opgenomen en in overzichtsvorm weergegeven. Het overzicht is als volgt opgebouwd:

- In de meeste linkse kolom staat de verwijzing naar de programmabegroting oud (ten tijde van het opstellen van het CUP) en nieuw (conform huidige begrotingsopzet)
- In de linkse kolom staat het actiepunt zoals opgenomen in de oorspronkelijke bijlage 1 van het CUP.
- In de rechtse kolom staat de voortgang van de actie aangegeven met een symbool (zie leeswijzer).
- In de meest rechtse kolom staat een toelichting op het symbool.

Leeswijzer

Hfd PB oud/nieuw	Het actiepunt		Status van het actiepunt, aangegeven met een symbool
		✓	Is gerealiseerd.
		↻	Regulier werk, continu proces
		▶	Is gestart maar nog niet afgerond.
		✗	Wordt niet gerealiseerd.

A. Bestaand beleid, reguliere uitvoering.

	Actiepunt	Status	Toelichting
1/6	We houden de sociale voorzieningen tenminste op het huidige goede niveau.		
1/6	We geven de participatiepunten een prominente plaats. Wanneer inwoners daar om vragen richten we samen met hen en partners nieuwe punten in.		Is opgenomen in het beleidsplan sociaal domein.
1/6	We gaan door met het versterken van de voorschoolse voorzieningen, de doorgaande ontwikkelingslijn en vorming van Integrale Kind Centra		
1/6	We geven, om het meedoen van iedereen mogelijk te maken, specifieke aandacht aan taalondersteuning bij kinderen en laaggeletterdheid bij volwassenen.		
1/6	We hebben extra aandacht voor de groep Wajongers die wat werk en inkomen betreft tussen wal en schip dreigt te raken.		
1/6	We handhaven regelingen voor participatie, minima en schuldhulpverlening op het huidige niveau		
1/6	We geven de garantie dat inwoners die nu al aangewezen zijn op Beschut Werken de bij hun passende baan houden of krijgen		Met Beschut werk zijn we erin geslaagd om een aantal mensen te kunnen plaatsen bij reguliere werkgevers in de containerverhuur en detailhandel. Een aantal mensen volgt eerst een traject in de vorm van een training of opleiding. Bij de zoektocht stonden en staan zowel de capaciteiten, de wensen, maar ook de mogelijkheden die de werkgever kon bieden centraal.
1/6	We investeren voor statushouders in het vinden van werk en het aanleren van de Nederlandse taal.		Op 1 januari 2022 gaat de nieuwe inburgeringswet in. Dat biedt ons de kans werk en het aanleren van taal beter te integreren. We hebben dit de afgelopen anderhalf jaar voorbereid
1/5	We bevorderen dat bibliotheken worden ondergebracht in culturele centra.		In Gendt zijn we hier mee bezig.
1/5	We ondersteunen initiatieven voor culturele evenementen		
1/5	We ondersteunen de initiatieven om de oude steenovens in Doornenburg en Gendt te behouden.		Er zijn inwonersgroepen actief, maar er zijn nog geen concrete initiatieven gemeld.
2/2	Verkeersveiligheid rotondes		
2/2	We gaan verder met het verbeteren en opwaarderen van fietspaden		In het kader van groot onderhoud is met provinciale subsidie het fietspad ir. Molsweg verbeterd en verbreed. Daarnaast is in 2021 in het GMP+ een onderzoek opgenomen naar de kwaliteit van onze fietsinfrastructuur als basis voor concrete voorstellen.

3/3	We zullen als zich daarvoor mogelijkheden voordoen meewerken aan de uitbreidingsplannen van bedrijven op het Looweer.	▶	Uitgangspunten en voorwaarden voor uitbreiding zijn met GS besproken en vastgelegd in het RPW. Initiatief voor uitbreiding ligt bij de ondernemers en die hebben nog geen concreet initiatief uitgewerkt en omgezet in overleg over de vergunbaarheid daarvan.
5/8	We blijven meewerken aan functieverandering in het buitengebied waardoor (agrarische) bedrijfspanden een woonbestemming kunnen krijgen.	↻	
6/par 8	We werken door aan de uitbreiding van de elektrische laadinfrastructuur	↻	
7/par 3	We houden voortdurend scherp in de gaten of het (groen)onderhoud op het afgesproken niveau blijft.	↻	
7/par 3	We gaan verder met maatregelen om scheiding van regen- en huishoudelijk afvalwater mogelijk te maken	↻	
7/par 3	We gaan de Kinkelvisie Bommel en de centrumvisie Huissen gefaseerd uitvoeren.	▶	De uitvoering van de centrumvisie Huissen loopt conform planning. De Aloysiuslocatie is in uitvoering en wordt in de volgende collegeperiode gerealiseerd. Voor de Kinkelvisie zijn we bezig met een procesplan.
8/5	We behouden de kermessen in de kleinere kernen, met een voldoende gevarieerd aanbod.	↻	
8/5	We werken mee aan initiatieven voor vernieuwende evenementen.	↻	
8/5	We ondersteunen plaatselijke verenigingen en niet-commerciële evenementen door de huidige podiumwagen beschikbaar te houden.	▶	De podiumwagen is door technische gebreken niet meer inzetbaar. Na keuring door een externe instantie bleek dat reparatie niet mogelijk is. Eind november 2021 besloot het college geen vervangende podiumwagen aan te schaffen. Uw raad riep hierna in een motie op om een nieuwe podiumwagen aan te schaffen.
8/1	We blijven ons inzetten voor de vestiging van een ambulancepost zo dicht mogelijk bij Bommel. Dit om te garanderen dat Gendt en Doornenburg binnen de norm bereikbaar zijn.	▶	Als het gaat om bereikbaar zijn binnen de norm, dan voldeed het percentage aanrijtijden van spoedeisend ambulancevervoer niet. De norm is 90% binnen de 15-minuten ter plaatse. We monitorden actief. In 2019 was dit 88,8%, in 2020 89,7 %. De cijfers over 2021 zijn nog niet bekend. Bestuurlijk werd dit en de vestiging van een ambulancepost zo dicht mogelijk bij Bommel bij de Regionale Ambulance Voorziening VGGM onder de aandacht gebracht.
8/1	We geven speciale aandacht aan opvang, begeleiding en ondersteuning van personen met verward gedrag en hun omgeving.	↻	.
8/9	We stellen aan het begin van deze raadsperiode opnieuw de gedragscode politieke ambtsdragers vast. We besteden tenminste één keer per jaar tijdens een raadsoriëntatieavond aandacht aan bestuurlijke integriteit. We continueren en scherpen zo nodig het huidige integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie aan.	✓	Om de integriteit te bevorderen is in 2020 een werkgroep integriteit ingesteld. De gedragscode voor raadsleden, collegeleden en PA-leden en bijbehorende infographic is vastgesteld tijdens uw raadsvergadering van 4 maart 2021. Na de gemeenteraadsverkiezingen wordt tijdens het inwerkprogramma van de nieuwe raad aandacht geschonken aan het thema integriteit.

			Ten aanzien van de ambtelijke organisatie voldoen we aan de wettelijke verplichtingen in de vorm van regelingen, richtlijnen en procedures. Het overkoepelende beleid moet echter nog worden opgesteld. Begin 2022 starten we met de e-learning integriteit waarmee onze medewerkers (verplicht) in de gelegenheid worden gesteld om in eigen tempo en op een interactieve manier hun kennis te vergroten en op peil te houden.
8/9	We nemen maatregelen om blijvend te voldoen aan vereisten van de Avg en voeren jaarlijks een audit uit voor informatiebeveiliging.		
8/9	We houden leges zo laag mogelijk.		<p><u>Algemeen</u> We hebben de tarieven voor de leges alleen verhoogd met de prijsindexering.</p> <p><u>Onderzoek lijkbezorgingsrechten en bouwleges</u> Op basis van een rapport van bureau ANG naar de tarifiering, opbouw en kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten en de bouwleges (april 2019) heeft uw raad besloten om de tarieven vanaf 2020 van de lijkbezorgingsrechten niet aan te passen en geen prijsindexering door te voeren. Ten aanzien van de bouwleges passen we tariefdifferentiatie toe in de vorm van een degressief stelsel bij de tarieven vanaf 2020.</p>
9/par 4	We voeren geen lastenverzwaring door voor inwoners en ondernemers.	 	<p>We hebben de tarieven voor belastingen en heffingen alleen verhoogd met de prijsindexering. Alleen voor de afvalstoffenheffing hebben we om redenen van kostendekking het tarief voor het 'vastrecht' moeten verhogen https://lingewaard.begroting-2022.nl/p17662/de-tarieven In overleg met ondernemersverenigingen en de ondernemers op bedrijventerreinen zijn de tarieven voor reclamebelasting en BIZ-bijdrage vastgesteld.</p>

B. Actualisering, aanscherping bestaand beleid

	Actiepunt	Status	Toelichting
1/5	We ondersteunen cursussen, mediagebruik, bezoek aan (culturele) evenementen en sportbeoefening door ouderen. Dit doen we met name om eenzaamheid te voorkomen.		
1/6	We gaan bureaucratie tegen, zowel bij het aanvragen als verlenen van zorg.		Een voorbeeld hiervan is de inrichting van het digitale klantportaal waar inwoners digitaal informatie kunnen aanleveren, wat eerder per post verstuurd moest worden.
1/6	We gaan, ook uit preventieoverwegingen, door het samenbrengen van de verschillende partijen het bewegingsonderwijs stimuleren.		
1/5	We realiseren, voor zover nog niet aanwezig, tenminste in elke kern een up to date gymzaal.		

1/5	We stimuleren door partijen samen te brengen het inschakelen van verenigingen en/of professionals bij muzikale vorming en cultuureducatie in het onderwijs. De inzet van sport- en cultuurcoaches moet hierbij een belangrijke rol spelen.		
1/5	We ondersteunen het gemeenschappelijk inkopen van cultuurproducties in het onderwijs.		Wij subsidiëren de Open Academie om als cultuurmakelaar in het onderwijs te fungeren, waardoor de taken op dit gebied centraal worden georganiseerd. Zo bemiddelt en coördineert de Open Academie rond het CmK (Cultuur met Kwaliteit) onderwijs voor alle scholen in het primair onderwijs in Lingewaard. Daarnaast kent de Open Academie onder andere één kunstmenu voor alle scholen in het primair onderwijs. Dit is een pakket – bestaande uit aanbod van verschillende culturele organisaties – waaruit scholen kunnen kiezen.
2/2	We bewaken de goede inpassing van de A15 in het landschap, met bijzondere aandacht voor Ressen, Bommel en Boerenhoek (Angeren).		De realisatie van de doortrekking van de A15 was voorzien vanaf begin 2021. De doortrekking is als gevolg van de ingediende beroepen en de landelijk spelende stikstofproblematiek ernstig vertraagd. Gesprekken over de inpassing en wat nodig is lopen ondanks de vertraging van de realisatie van de A15 gewoon door.
2/2	We zorgen ervoor dat bij de aanleg van de Dorpensingel niet alsnog de Vossenpels wordt afgesloten.		
2/2	We zien erop toe dat tijdens de aanleg van de A15 maatregelen genomen worden om het vrachtverkeer (nodig voor aanleg) uit de kernen te weren.		Over het tegengaan van hinder tijdens de realisatie van de aanleg van de A15 zijn inmiddels afspraken gemaakt in het kader van de contractvorming tussen Rijkswaterstaat en aannemerscombinatie GelreGroen.
2/2	We verbeteren in overleg met de provincie de verkeersveiligheid op de Van de Mondeweg in Haalderen.		Uitvoering heeft nog niet plaatsgevonden. Toen in 2019 de provincie groot onderhoud aan de weg heeft uitgevoerd is met de provincie overlegd over de verkeersveiligheid bij de rotonde bij het OBC (Van Elkweg/Van Nispenlaan). Daaruit bleek dat hier in de toekomst maatregelen gewenst zijn. Daarnaast zijn we in gesprek over het aansluiten van het woningbouwplan Hof van Klein Baal.
3/3	Realiseren van een crematorium ¹		Er is een bouwvergunning verleend aan de partij die het crematorium gaat realiseren. Door een wijziging van het bouwplan wordt de oorspronkelijke vergunningverlening opnieuw beoordeeld. Start bouw is voorzien in 2022, realisatie in 2023.
4/8	We gaan het landschapsonwikkelingsplan actualiseren. Daarin nemen we expliciet de inrichting van de uiterwaarden en de bescherming van oude landschappelijke elementen mee		Deze aspecten worden meegenomen in de omgevingsvisie.
4/par 3	We besteden bij het groenonderhoud aandacht aan biodiversiteit en bescherming van bijzondere flora en fauna.		
4/8	Ontwikkeling Park Holthuizen ²		

¹ Dit is nog een (niet volledig gerealiseerd) actiepoint uit het collegeprogramma 2014-2018

² Dit is nog een (niet volledig gerealiseerd) actiepoint uit het collegeprogramma 2014-2018

6/par 8	We zijn ons ervan bewust dat windmolens nodig zijn om de doelstelling van het Gelders Energie Akkoord te halen. We kijken heel goed naar de inpasbaarheid in het landschap en de gevolgen voor de direct omwonenden.		We onderzoeken de haalbaarheid van een juridisch normenkader voor windmolens om een goeie balans te vinden tussen duurzaamheidsambitie en de belangen van omwonenden.
6/par 8	We vertalen de ambities voor duurzame energie in ruimtelijke plannen, met aandacht voor landschap en leefbaarheid.		
6/par 8	We stimuleren innovatieve vormen van financiering, participatie en ondernemerschap.		We hebben het Energietransitiefonds in werking gesteld. Dit maakt het mogelijk de energietransitie aan te jagen en incidentele projecten te ondersteunen. We zetten in op cofinanciering. Zo hebben we de rijksbijdrage van 4,13 miljoen euro ontvangen vanuit het programma aardgasvrije wijken om in te zetten in de Zilverkamp voor de warmtetransitie aldaar. En we hebben zowel de RRE als de RREW (Regeling Reductie Energieverbruik (Woningen)) bijdrage gekregen om energiebesparing te bespoedigen. We stimuleren initiatieven van inwoners en ondernemers op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. Dit hebben we ook geborgd in het beleidskader energietransitie, als werkwijze.
6/par 8	We gaan het hondenbeleid evalueren.		
7/par 3	We nemen het VN-verdrag voor bescherming van zwakke weggebruikers en de toegankelijkheid voor mensen met een beperking als uitgangspunt bij de inrichting van de leefomgeving.		Op een aantal plaatsen werken we indachtig het VN-verdrag. Het is echter nog geen gemeengoed bij de inrichting en verbetering van gebouwen, wegen, vervoer en andere voorzieningen in gebouwen en daarbuiten. Daar horen ook scholen, huisvesting en medische voorzieningen bij. Implementatie vraagt om extra middelen die vaak niet in bestaande budgetten aanwezig zijn. Op het gebied van informatie en communicatie, met inbegrip van elektronische diensten, zetten we flinke stappen. De website en online dienstverlening zijn hier duidelijke voorbeelden van.
7/par 3	We gaan door beter toezicht en het in standhouden van de serviceteams de vervuiling en verrommeling in zowel het buitengebied als de wijken te lijf.		
7/2	We gaan samen met het waterschap, in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, stresstesten doen en een uitvoeringsprogramma opstellen.		De stresstesten zijn uitgevoerd en waren onder andere input voor het regionale uitvoeringsprogramma. De vaststelling van het lokale adaptatieplan staat gepland voor het eerste kwartaal 2022.
7/8	We verkennen de mogelijkheden om kansarme winkelgebieden om te bouwen naar andere functies.		Om het ontstaan van kansarme winkelgebieden tegen te gaan wordt leegstand gemonitord en is in 2020 beleid geformuleerd waarmee het behoud van economisch goed functionerende compacte centrumgebieden wordt bevorderd. In aanloopstraten naar het centrum wordt daartoe gemakkelijker omgegaan met functiewijziging. Dit beleid is verwerkt in het (concept) economisch beleidsplan van begin 2022.
8/1	We stimuleren initiatieven waarmee buurtbewoners, politie, wijkplatforms en gemeente samen kijken hoe de (verkeers)veiligheid in hun buurt beter kan.		

8/9	We verbeteren en versnellen de afhandeling van de omgevingsvergunning.		Dit actiepunt hangt samen met de invoering van de Omgevingswet. De inwerkingtreding daarvan is uitgesteld.
8/3	Wij houden het éne loket voor ondernemers in stand en bekijken of we dit kunnen combineren met een zogenaamd ZZP-café		Het loket voor ondernemers is in stand gehouden.
8/9	We verbeteren en breiden de digitale dienstverlening uit.		
8/9	We realiseren kortere behandel tijden.		
8/9	We bieden de mogelijkheid om identiteitsdocumenten thuis te bezorgen.		De gemeente Lingewaard was een succesvolle landelijke pilot voor het thuisbezorgen van paspoorten. Lingewaard doet ook mee aan een proef voor het online verlengen van het rijbewijs.
8/9	We verminderen administratieve lasten en schaffen overbodige vergunningen af.		Dit is een continu proces. Als de mogelijkheden er zijn om een vergunning af te schaffen dan maakten we daar gebruik van.
8/9	We hanteren servicenormen, zodat de klant weet wat hij of zij kan verwachten.		Op dit moment hanteren we voor elk kanaal een servicenorm die aansluit op de verwachting van de klant. Zo verwacht iemand die een melding doet via WhatsApp eerder een reactie dan iemand die een aanvraag doet via de post. We communiceren voor elk kanaal wanneer we bereikbaar zijn. Voor sommige producten en diensten geven we ook een termijn aan (bijv. 'na 5 dagen kunt u uw paspoort ophalen', 'het rijbewijs ligt na 5 werkdagen voor u klaar').
9/par 4	We hanteren financiële spelregels.		
9/par 4	Doorontwikkeling programmabegroting ³		
9/par 4	Houdbaarheidstest gemeentefinanciën iedere twee jaar.		
9/9	Versoepelen vergunningverlening .		Dit is een continu proces. Diverse processen zijn doorlopen en 'lean' gemaakt.
9/par 1	Verlagen leges voor evenementen.		Deze leges zijn afgeschaft.

³ Dit is nog een (niet volledig gerealiseerd) actiepunt uit het collegeprogramma 2014-2018

Bijlage 3. Stand van zaken beleidsplannen Collegeuitvoeringsprogramma

In het collegeuitvoeringsprogramma maakten wij een planning voor de vaststelling van diverse beleidsplannen. In onderstaande tabel geven wij de realisatie van de genoemde beleidsplannen weer.

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2022	Toelichting
Omgevingsvisie						In werking trending is uitgesteld naar 1 juli 2022.
Economisch beleidsplan						Was beoogd voor 2021. Wordt vastgesteld begin 2022
Nota Wonen						
Sociaal beleidsplan						
Sport/Cultuurnota						
Landschapsontwikkelplan						Maakt onderdeel uit van omgevingsvisie
Afvalbeleid						
Warmtevisie						
Intergemeentelijke samenwerking						Was beoogd voor 2019.

	Opgesteld conform planning
	Iets vertraagd

Gemeente Lingewaard
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel
(026) 326 01 11

www.lingewaard.nl